DTU Bibliotek

Denne fil er downloadet fra

Danmarks Tekniske Kulturarv

www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på *www.tekniskkulturarv.dk/about*

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

Byggeplaner

til

Bøndergaarde og til Huse med og uden Jord.

To belønnede Konkurrencearbejder

med Tegninger.

Udgivne af det Kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Pris **3 Kr.**

INDUSTRI-
FORENINGEN.

Kjøbenhavn.

Hovedkommission: Det Schubotheske Forlag.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

1895.

~~256~~

72868. Folio

~~72868~~

56 – 27

(B.)

Byggeplaner

til

Bøndergaarde og til Huse med og uden Jord.

K. A. Ludvigsen og J. P. F. Jørgensen.

To belønnede Konkurrencearbejder

med Tegninger.

Udgivne af det Kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Pris 3 Kr.

INDUSTRI-
FORENINGEN.

Kjøbenhavn.

Hovedkommission: Det Schubotheske Forlag.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

1895.

FORORD.

Fra „Svendborg Amts landøkonomiske Selskab“ indkom en Opfordring til Landhusholdningsselskabet om at optage Spørgsmaalet om tidssvarende Avlsbygninger, særlig for Bøndergaarde, eventuelt ved at foranstalte en Priskonkurrence om tidssvarende Byggeplaner med Overslag.

Ved Selskabets Bestyrelsesmøde i Juli 1892 vedtoges det herom at nedsætte et Udvalg, som skulde affatte Bestemmelser for en saadan Konkurrence og bedømme de indkomne Besvarelser; dog vedtoges det at Konkurrencen foruden Bøndergaarde tillige skulde omfatte Huse med og uden Jord. Til Medlemmer af Udvalget valgtes: Bygmester Bentsen, Vallekilde, Gaardejer J. Busk, Aas, Lærer, Redaktør Chr. Christensen, Tune, Tømmermester Jensen, Frerslev pr. Haslev, Gaardejer, Landbrugskandidat L. Nielsen, Kirkeskjensved, Etatsraad Tvermoes, Kjøbenhavn, og Lehnsgreve Wedell til Wedellsborg (Formand). Som Sekretair fungerede Justitsraad J. V. T. Hertel.

Udvalget udarbejdede følgende Bestemmelser for Konkurrencen:

„Prisopgave.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab indbyder herved til en Konkurrence om hensigtsmæssige og for det fremskredne Landbrug tidssvarende Byggeplaner, ledsagede af fuldt oplysende Tegninger, Beskrivelser og Overslag over:

A. En Bondegaard med et Tilliggende af c. 60 Tdr. Land Middeljord.
B. Et Hus med 3 Tdr. Land Middeljord.
C. Et Hus med Have.

Af Tegningerne ønskes Hovedplanerne og Façaderne udførte i en Maalestok af 3/16 Tm. pr. Alen, Snit af Bygningerne i 3/8 Tm. pr. Alen og de nødvendige Detailler i 3/4 Tm. pr. Alen.

Til disse Byggeplaner stilles følgende særlige Fordringer:

A.

En Bondegaard med 60 Tdr. Land Middeljord.

1. Stuehuset, der maa afgive Bolig for en Familie, maa have 4 nogenlunde rummelige Dagligværelser, Kjøkken, Spisekammer og Forraadskjælder, Pigekammer til 2 Piger samt et Gjæstekammer. Loftsrummet afbenyttes til Kornloft. Bryggers eller Vaskerum kan, om det foretrækkes, henlægges i Udhus. Der ønskes ogsaa Anvisning til en hensigtsmæssig Bagerovn.
2. Udhusene maa afgive Plads til Følgende:

   Staldrum til 6 Heste samt Box til Følhoppe eller Plage; Kostald til 30 Køer og Kvier samt Rum til 6 Kalve; Plads til 40 Svin maa findes i en særskilt Bygning. Alle Stalde maa have fornøden Foderplads; ved Hestestalden skal der tillige være Plads for Hakkelsemaskine. Anbringes denne paa Loft, maa der være Tilløb til Foderkasse i Stalden. Hakkelsemaskinen kan have egen Hestegang eller forbindes med Tærskemaskinen. Foderpladsen for Kostalden maa være i umiddelbar Forbindelse med Roehus, Loft til Kraftfoder, samt med Hø- og Halmplads. Rummet til Roer, der delvis kan være Kjælder, maa have Plads til 500 Tdr. Roer. — Endvidere maa der i Udhus være Plads til Selekammer, Karlekammer (et eller to) med 4 enkelte Senge og helst Adgang dertil fra Forstue eller lignende Rum, Vognport og Skur til 3 Arbejds- og 2 Rejsevogne, Redskabsrum til 1 Saamaskine, 1 Hesterive, 3 Plove, 3 Harver, 2 Tromler (Ring- og Glattromle), 1 Radrenser og 1 Roefrømaskine, Huggehus, hvor ogsaa forskjellige Haandredskaber kunne opbevares, fornødent Brændselsrum og Retirade. Endelig maa der være Plads i Lade til 150 Læs à 50 Kubikalen, til Tærskemaskine for Hestekraft samt Plads til Indførelse af Tærskeværk, saaledes at Lokomobilet opsættes udenfor Bygningen.
3. Møddingplads af 450 □ Alens Fladerum med Ajlebeholder til 1500 Kubikfods Rumfang under Tilløbsrørene fra Ko- og Svinestald og med en formaalstjenlig Pumpe. Tag over Møddingpladsen ønskes. — Der maa gives særskilt Anvisning til Stald- og Møddingplads, hvor Tørvestrøelse anvendes.
4. Brønd med Pumpe.
5. Spilde- og Tagvandsafledninger i Forbindelse med Fortov af Stenbro omkring Bygningerne, saavidt nødvendigt.
6. Gaarde eller Folde for Opdrættet: Svin, Kalve og Plage.

B.

Et Hus med 3 Tdr. Land Middeljord.

Bygningen maa have mindst 2 Værelser, Kjøkken, Spisekammer og Brændselsrum; endvidere Huggehus, der tillige kan afgive Plads til Redskaber, Stald til 2 Køer, 2 Faar eller Geder og 4 Svin, samt Tærskeplads og Foderrum i Lade og paa Loft, foruden særskilt Loftsrum til Korn m. m. over Beboelsen (adskilt fra Foderloftet ved Skillevæg af Brædder eller Lægter). Endelig Retirade og lukket Møddingplads samt Brønd.

C.

Et Hus med Have.

2 Værelser, Kjøkken, Spisekammer, Brændselsrum, Plads til 2 Svin og 1 Ged, Rum til Haveredskaber, Retirade og lukket Møddingplads samt Brønd.

Planerne maa gaa ud paa at gjøre Bygningernes Opførelse billigst mulig, dog at det Hele bliver saa holdbart, at det kan være brugbart i mindst 50 Aar.

Sokkelmuren udføres af Kampesten eller Beton i forsvarlig Højde og maa i Staldene give fuld Sikkerhed mod Adgang for Rotter, hvad der ogsaa gjælder Gulv i Ko- og Svinestald. Disse Gulve forsynes med dækkede Ajlerender og Afløb til Ajlebeholderen af saltglasserede Rør.

Forsaavidt Mursten anvendes til Opførelse af Beboelses- og Staldrum, maa Hulmur benyttes i Ydervæggene, og i Staldene Jernvinduer i Forbindelse med god Ventilationsindretning, for hvilken der ogsaa bør sørges i Beboelsen.

Højden i Beboelse og Stalde bør være 4 1/2 Alen fra Gulv til Overkant af Bjælke.

Hvis Straa anvendes til Tage, maa det paasyes med galvaniseret Tækketraad. Fraliggende Stuehus kan tækkes med Tegl eller gives andet ildfast Tag.

Udhusene kunne være i en eller flere Bygninger, dog foretrækkes den firlængede Gaard, hvis ikke samlet Udhusbygning bliver betydelig billigere at opføre. Svinehus maa i hvert Fald ligge fraskilt.

Kjørselsomkostningerne medtages ikke i Beregningen.

Forsaavidt nye eller mindre velkjendte Indretninger opføres, som ikke tilfulde fremgaa af de almindelige Tegninger med Beskrivelse, ønskes Enkelthederne fremstillede i større Maalestoksforhold (3/4" = 1 Alen).“

Der indkom 22 Besvarelser.

Under 8de Januar d. A. indstillede Udvalget til Præsidiet Architekt Ludvigsen af Kjøbenhavn til første Præmie samt Branddirektør, Architekt Jørgensen af Kolding til anden Præmie, hvilken Indstilling er tiltraadt af Præsidiet.

Omstaaende vil man finde Planer og Tegninger med Beskrivelse og Overslag af de to præmierede Løsninger gjengivne, og man skal, idet de offentliggjøres, udtale Haabet om at de ville bidrage til at belyse dette for vort Landbrug saa vigtige Spørgsmaal om Bygningernes Indretning. Man skal dernæst bringe en Tak til det nedsatte Udvalg for det omfattende Arbejde, det har ydet ved at paatage sig at gjennemgaa de talrige indkomne Besvarelser og gjøre Indstilling om Præmiering, uagtet de Krav, der stilles til saadanne Bygninger, baade hvad Anlæg, Konstruktion og Materiale angaar, maatte være ulige, alt efter de enkelte Egnes Beliggenhed og Natur og efter Ejendommenes Driftsmaade og øvrige Forhold.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab i April 1895.

Første Præmie

Architekt Knud A. Ludvigsen, Kjøbenhavn.

En Bondegaard med 60 Td. Land Middeljord.

Tegning mrk. I viser Planen af Gaarden, med en mindre Beliggenhedsplan. Tegning II de forskjellige Bygningers Profiler. Tegning III Bygningernes udvendige Sider og Gavle.

Rummenes Ordning fremgaar af Planen, og jeg har lagt en stor Vægt paa at faa det Hele ordnet godt, saaledes at de forskjellige Rum ligge bekvemt for hinanden, og bestandig havt for Øje at lave et hyggeligt Hjem ved Bedriften paa en for en Landmand formaalstjenlig og værdig Maade.

Bygning A. Stuehuset.

30 Alen langt 15 Alen dybt og $4^1/_2$ Alen fra Gulv til Overkant af Bjælke, indeholder: Forstue, Stue, Storstue, Sovekammer, Børnekammer, Gjæstekammer (som eventuelt kan benyttes til en voxen Søn). Kjøkken, herunder Forraadskjælder, Spisekammer, Pigekammer til 2 Piger og Forstue til Kjøkkenet, Loftsrum til Korn med Adgang fra Forstuen. I Stuen til Gaarden findes et Skab til Linned, Glas og Porcellain. Ved Storstuen i Haven har jeg lagt et Gulv med Rækværk, som jeg har kaldt: „Aftensæde", og som ligger i Vest, hvor jeg tænker mig Familien med Frænder og Venner Sommeraftener efter endt Dagværk kunne tilbringe Aftenstunden.

Bygningen udføres af Grundmur med Tegltag og koster Kroner 11,20 pr. □ Alen.

Bygning B.

15 Alen lang $8^1/_2$ Alen dyb, indeholder: Bagerovn med Bagerstue, Vaskerum eller Bryggers med Kjedel, Brænderum og 2 Retirader, en for Familien og en for Tyendet. Loftet benyttes til Brændsel.

Bygningen udføres af Grundmur og gives Straatag.

Bygning C. Lade, Heste- og Kostald m. m.

95°,18" lang, 15 Alen dyb, $4^1/_2$° fra Gulv til Overkant Bjælke, med to Længer mod SØ., 23° lange, $15^1/_2$° dybe, $4^1/_2$° høje. Udbygningen af Laden mod SV. har jeg foretrukket af 2 Grunde, nemlig 1) fordi den maaske i enkelte Tilfælde helt kan undværes og 2) for at faa en Gaardsplads af passende Størrelse.

Bygningen indeholder: 1 Karlekammer til 2 enkelte Senge med Adgang fra Forstue, Stald til 6 Heste, Box til Følhoppe, Fodergang, Foderrum for Heste, Selekammer. Kostald til 30 Køer og Kvier, Rum til 6 Kalve, Foderrum for Køer, Roelade, 2 Loer (henholdsvis 7°,6" og 7°,18" brede), i den mindre Lo tænkes eventuelt Tærskeværket for Hestekraft anbragt og i den større Lo Damptærskeværket med Rem til Lokomobilet, som sættes udenfor Bygningen, Lade, aabent Rum til 3 Arbejdsvogne og et lukket Rum til 1 Rejsevogn, Huggehus, hvor ogsaa forskjellige Haandredskaber kunne opbevares, samt Rum til de opgivne Landbrugsmaskiner. Laden rummer, naar Loftet over Redskabsrummene tages med, 150 Læs à 50 Cubikalen, Loftet over Ko- og Hestestald, med Adgang fra 2 Foderrum, har jeg tænkt anvendt til Hø- og Kraftfoder, og Hakkelsemaskiner anbringes her med Tilløb til Foderkassen i Foderrummet. I Gaarden anbringes en Hestegang med Axelledning til Hakkelsemaskinen og til Tærskeværket i Loen. Fold til Kalve og Plage har jeg ikke anvist Plads, men den er dog medtaget i Overslaget.

Ko- og Hestestald udføres af Grundmur, Laden og øvrige Rum af Bindingsværk, beklædt med Brædder, hele Bygningen gives Granitfundament og tækkes med Straa.

Bygning D. Svinestald med Gaarde.

19 Alen lang, 14 Alen dyb, $4^1/_2$ Alen fra Gulv til Overkant Bjælke, indeholder 7 Rum til 40 Svin, Fodergang og Foderrum. Svinegaardene 19° lange, 5° brede, indeholder 4 Rum. Adgang til Loftet er udvendig ved Hjælp af en Stige.

Bygningen udføres af Grundmur og gives Granitfundamenter og Straatag.

Bygning E. Mødding med Ajlebeholder.

30 Alen lang, 15 Alen bred. Ajlebeholderen samt Fundamenterne sættes af Granit. Bygningen udføres af Bindingsværk, beklædes med Brædder og gives Straatag. I hver af Gavlene er anbragt 1 Port, saaledes at der kan kjøres paa langs igjennem Møddingen. Ledning fra Ko- og Svinestalden fører til Ajlebeholderen.

Brolægning etc.

Brønd med frostfri Pumpe samt Trug anbringes i Gaarden, og det med svagt Sort i den mindre Beliggenhedsplan Angivne, brolægges med almindelige Sten, som antages at være fundne i Gaardens Marker. Terrainets Fald benyttes, og Brolægningen gives Rendestene med Fald til nærmeste Grøft.

Priserne i Overslagene ere saaledes, at Arbejdet vil kunne udføres af dygtige og solide Provins- og Landsbyhaandværkere.

Beskrivelse af Arbejdets Udførelse.

Stuehuset.

Jordarbejdet.

Hvor Bygningen opføres afgraves Madjorden i c. 8" Dybde, de fornødne Fundamentsgrøfter samt Kjælder udgraves, og Jorden planeres paa det omliggende Terrain.

Murarbejdet.

Paa fast Bund, som antages at findes i en Dybde af 24", opføres Fundamenterne. Fundamenterne udføres af kløvet Granit. En Kubikfavn Granit giver 30 □ Alen Ydergrund eller 60 □ Alen Skillerumsgrund.

Til 30 □ Alen Ydergrund medgaar:			
1 Cubikfavn Granit (kløvet) à 8,00 Kr.	=	8,00	giver 1,07 Øre pr. □ Alen Ydergr.,
$1^1/_2$ Td. Kalk . . . . . à 3,50	— =	5,25	er i Overslaget sat til følgende:
10 Tdr. Grus . . . . . à 0,10	— =	1,00	1,10 Øre pr. □ Alen Ydergrund,
Arbejdsløn	=	18,00	0,55 Øre pr. □ Alen Skillerumsgr.
		32,25	

Paa Fundamenterne lægges Isolering af Asfalt.

Ydermurene og Overgavlene opføres af $13^1/_2$" Mur med $4^1/_2$" Hulhed, med asfalterede Bindere. Hovedskillerummet gjøres 6" tyk af almindelige Sten, de øvrige Skillerum af $^1/_2$ Stens Mur. De udvendige Sider berappes og hvidtes, med Tilsætning af Farve; Skorstensrørene berappes indvendig, og de fornødne Rensedøre, Ventiler og Emklapper indmures. I Stuerne pudses og filses Væggene, de øvrige Rum pudses i det Grove, alle Væggene hvidtes med Tilsætning af Farve, Lofterne oliemales med Undtagelse af Kjøkkenet, hvor Loftet pudses paa Indskud af Hensyn til Emmen. Murstensflisegulv lægges i 2 Forstuer. Betongulv lægges i Forraadskjælderen 4" tykt med 1" Slidelag, og et 3" tykt Betonunderlag anbringes under Gulvene. Skorstenspiberne mures i Cement, Taget dækkes med Tegl og understryges med Kalk med Tilsætning af Cement, og Rygningen støbes af Beton og pudses i Cement, Granittrinnene henlægges og formures. Alt udføres smukt paa fagmæssig Maade.

Tømmerarbejdet.

Bjælkelaget og Underlagene for Gulve gjøres af sydsvensk vinterfællet Træ, sundt og kjærnefuldt; Spær, Hanebaand m. m. af nordlandsk Træ. Loftsgulvet udføres af $^5/_4$" Brædder og høvles paa begge Sider og pløjes, og dækkes ved Fugerne med smaa Lister, da det danner Loft i Værelserne, med Undtagelse af i Kjøkkenet, hvor der lægges Indskud i Bjælkerne. Bjælkerne, Spærender, de 2 Udhængsspær samt Taget over Indgangen høvles og Spærender udsveifes, Sternbrædt og Vindskeder høvles og anbringes. Stuegulvet lægges af $^5/_4$" Brædder paa $^3/_6$" Underlag, som lægges paa Fladen.

Snedkerarbejdet med Beslag, Glas og Maling.

Alt Snedkerarbejdet udføres af godt, sundt, vellagret Træ*); Beslaget skal være hjemmesmedet, Messing Dørgreb. Glasset almindeligt hvidt, uden Blære. Malerarbejdet udføres smukt paa fagmæssig Maade.

Blikkenslager- og Jernstøberarbejdet.

Hængerende med 4 Nedløbsrør anbringes ved Tagskæget. De fornødne Kakkelovne, Komfur, Ventiler, Emklapper etc. anbringes.

Udhusene.

Jordarbejdet.

Som ved Stuehuset.

Murarbejdet.

Som ved Stuehuset.

Betongulv lægges i Bagerstue, 2de Retirader, Fodergang og Foderrum for Heste, samt i Kostalden og Foderrum.

Lergulv lægges i 2de Loer og i Box for Følhoppe.

Granitstolpesten anbringes i Ko- og Hestestald samt Lade. Karlekamrene, Forstue og Selekammer berappes indvendig ligesom de øvrige Rum, og hvidtes med Tilsætning af Farve.

Murstensgulv lægges i Kobaasene, Selekammer og Forstue samt i Svinestalden.

Monierloft lægges over Kostalden, Rum for Kalve, Foderrum og Roelade.

Tømmerarbejdet.

Som ved Stuehuset.

Bræddegulv, 5/4", lægges i Karlekammer.

Loftsgulv, 5/4", lægges over Hestestalden og tilstødende Rum samt Redskabsrummene. Det indvendige synlige Træværk i Stalde, Redskabsrum og Kamre høvles og stryges med Carbolinum. Lofterne i Karlekamrene stryges med Oljefarve. Det udvendige Tømmer og Beklædninger gjøres ru og stryges med en Kompositionsfarve. Alle Døre og Porte høvles og stryges med Oljemaling.

Snedkerarbejdet med Beslag, Glas og Maling.

Som ved Stuehuset.

*) Af almindelige Dimensioner; til Vinduer 2 1/2 × 5" Karme, 2 × 1 1/2" Ramtræ; indvendige Døre 1 1/2 × 5" Ramtræ; udvendige Døre 3 × 5" Karme, 2 × 5" Ramtræ.

Brolægning.

Brolægningen i Gaarden (se S. 5).

Bro af almindelige Sten lægges i Hestestald, Rum for Kalve, Roekjælder, Redskabsrum og Vognporte samt Svinestaldens Gaarde og Mødding, og gives Rendesten. Stenene ere beregnede at være fundne i Gaardens Marker, og Prisen i Overslaget er kun Arbejdsløn med Tillæg af Grus og enkelte Stens Kløvning.

Et Hus med 3 Td. Land Middeljord.

Tegning IV.

Bygningen er 23° lang, 12° bred, 4°,12" fra Gulv til Overkant af Bjælke, sammenbygget i Vinkel med et mindre Udhus, 11 1/4° langt, 6°,6" bredt.

Stuehuset indeholder Forstue (heri Adgang til Loftet ved en Trappe), 3 Værelser, Kjøkken og Spisekammer, samt Lo og Lade, samt Stald til 2 Køer og 2 Faar; bygges af Grundmur og gives Straatag.

Udhuset indeholder Rum til Brændsel, Huggehuset Redskaber, Retirade og Stald og Foderplads til 4 Svin, bygges af Grundmur og gives Straatag.

Mødding med Ajlebeholder findes udenfor Kostald og Brønd med Pumpe og Trug i Gaarden.

Gaarden brolægges og indhegnes med Stakit.

Arbejdet udføres som ved Bondegaarden, og Overslaget vil give yderligere Oplysning. Sokkelen mures af røde Sten og fuges, alt øvrigt udvendigt Murværk berappes og hvidtes med Tilsætning af Farve.

Et Hus med Have.

Tegning V.

Bygningen er 12° lang og 12° bred, 4°,12" fra Gulv til Overkant af Bjælke, sammenbygget i Vinkel med et mindre Udhus, 9°,18" langt, 5°,6" bredt.

Stuehuset indeholder: Forstue (heri Adgang til Loftet ved en Trappe), 2 Værelser, Kjøkken, Spisekammer og et mindre Skab til Opbevaring af Linned, Glas, Porcellain etc., bygges af Grundmur og gives Straatag.

Udhuset indeholder: Rum til Haveredskaber, Brændsel, Retirade, Stald og Foderplads til 2 Svin og 1 Ged, bygges af Grundmur og gives Straatag. Mødding med Dæksel og Brønd med Pumpe og Trug findes i Gaarden.

Gaarden brolægges og indhegnes med levende Hegn, en Laage anbringes ved Vejen.

Arbejdet udføres som ved Bondegaarden, og Overslaget vil give yderligere Oplysning.

Overslag

over

en Bondegaard med 60 Tdr. Land Middeljord.

Bygning (A). Stuehuset.

Jordarbejdet.

18	Kub.-Favne Jord at udgrave og planere	3,00.	54. "	
				54. "

Murmaterialier og Arbejdsløn.

25000	Stk. haandstrøgne gule Mursten til Ydermur	16,00.	400. "	
12000	Stk. flammede Sten til Skillerummene	15,00.	180. "	
37	Td. Stenkalk med Læskning og Kulegravning	3,50.	129. 50	
37	Læs Grus	0,25.	9. 25	
3	Td. Cement	6,00.	18. "	
5	Læs Sand	2,00.	10. "	
216	□ Alen Ydergrund	1,10.	237. 60	
62	— Skillerumsgrund	0,55.	34. 10	
516	— 1 1/2 Stens Mur med 4 1/2" Hulhed, udv. berappe og hvidte	0,40.	206. 40	
135	— 6" Hovedskillerum af alm. Sten	0,25.	33. 75	
230	— 1/2 Stens Skillerum	0,16.	36. 80	
33	løb. Alen dobb. Skorstensrør	0,60.	19. 80	
11	— enkelte do.	0,45.	4. 95	
4	Stk. Skorstenspiber	8,00.	32. "	
44	□ Alen 5" tykt Betongulv med Slidlag i Kjælderen	1,00.	44. "	
310	— Betonunderlag ved Gulvene, 3" tykt	0,35.	108. 50	
560	— Puds paa Mur med Filtsning	0,12.	77. 20	
270	— grov Puds paa Mur (i Kjøkken, Pigekammer etc.)	0,10.	27. "	
44	— Puds paa Loft	0,25.	11. "	
150	— Berapning med Hvidtning	0,04.	6. "	
980	— Hvidtning i alle Værelser med Farvetilsætning 2 Gange	0,03.	29. 40	
20	— Murstensflisegulv af røde og gule Fliser i Forstuen	0,50.	10. "	
655	— Teglstenstag inclusive Lægter, Rygning og Understrygning	0,80.	524. "	
6	løb. Alen Granittrin med Henlægning 7 × 10"	4,00.	24. "	
60	□ Al. Isolering	0,20.	12. "	
	(Stillads og Redskaber er indbefattet i ovennævnte Priser.)			2225. 25
			at overføre	2279. 25

Tømmermaterialier og Arbejdsløn.

				Overført	2279. 25	
248	løb. Alen	7/7"	sydsvenske	Bjælker	0,45.	111. 60
30	—	4/7"	do.	Stikbjælker	0,38.	11. 40
60	—	3/7"	do.	Vett	0,30.	18. "
60	—	4 1/2—4 1/6"		krydsskaarne Murlægter	0,23.	13. 80
510	—	4/5"		Spær og Hanebaand (nordlandsk)	0,20.	102. "
84	—	6/6"		Stolper og Aas	0,33.	27. 72
75	—	2/5"		Tænger	0,14.	10. 50
				Tømrerarbejdsløn, Ankere og Bolte		180. "
390	□ Alen	5/4"		Loftsgulv, høvlet paa begge Sider, med Lister	0,90.	351. "
366	—	5/4"		Stuegulv med 3/6" Underlag paa Fladen	1,00.	366. "
23	—			enkelt høvlet Skillerum i Forstuen	0,80.	18. 40
44	—			Indskud over Kjøkkenet	0,35.	15. 40
28	—			Gulv med Underlag i Haven ved Storstuen	1,00.	28. "
26	—			Rækværk med 1 Trin til Haven	0,70.	18. 20
104	løb. Alen			Stembredt og Vindskede	0,20.	20. 80
1	Stk. 14 Trins			Trappe til Loftet (Fyrretræs Haandlist)	4,00.	56. "
1	Stk. 11 Trins			Trappe til Kjælderen	3,00.	33. "
						1381. 82

Snedkerarbejdet med Beslag, Glas og Maling.

17	Stk. 4-rammede Vinduer	18,00.	306. "	
4	— 2- — —	13,00.	52. "	
1	— 2- — —	11,00.	11. "	
3	— udvendige Døre med Glas og Sprosser i øverste Fylding	30,00.	90. "	
13	— indvendige Døre, 2-fyldings, med Indfatninger paa begge Sider	20,00.	260. "	
1	— Skabforside med Sprosser og Glas i øverste Fylding	20,00.	20. "	
200	løb. Alen Bryst og 5" Fodlist	0,25.	50. "	
	Hylde med Knægte i Dagligstuen		5. "	
1	Stk. Kjøkken- og Spisekammer-Indretning		30. "	
	Hylder i Forraadskjælderen		10. "	
350	□ Alen Loft at oljemale med enkelte Streger	0,20.	70. "	
	Udhænget samt Aftensæde i Haven at male		20. "	
				924. "
			at overføre	4585. 07

Overført 4585. 07

Blikkenslager- og Jernstøberarbejdet.

61	løb. Alen Hængerende, Zink Nr. 12	1,00.	61. "	
20	— Nedløbsrør	1,00.	20. "	
8	Stk. 4 Stens Tagvinduer	5,00.	40. "	
2	— Jernvinduer til Kjælderen	5,00.	10. "	
8	— Rensedøre	2,00.	16. "	
11	— Luftventiler	1,50.	16. 50	
6	— Kakkelovne med Opsætning og Rør	40,00.	240. "	
1	— Komfur	50,00.	50. "	
				453. 50

Summa Kroner . . . **5038. 57**

Bygning (B).

Jordarbejdet.

3	Kub.-Favne Jord at udgrave	3,00.	9. "	
				9. "

Murarbejdet med Materiale.

46	□ Alen Ydergrund	1,10.	50. 60	
24	— Skillerumsgsund	0,55.	13. 20	
10000	Stk. haandstrøgne Mursten	16,00.	160. "	
10	Td. Kalk	3,50.	35. "	
10	Læs Grus	0,25.	2. 50	
1	Td. Cement til Formuring af forskjelligt	6,00.	6. "	
184	□ Alen Ydermur, 1 Sten, at mure, berappe og hvidte	0,30.	55. 20	
96	— Skillerum, 1/2 Sten, do. do. do.	0,20.	19. 20	
8	løb. Alen Skorstensrør	0,60.	4. 80	
1	Stk. Skorstenspibe	8,00.	8. "	
22	□ Alen Betongulv i Bagerstue og Retirade	0,90.	19. 80	
9	□ Favne Brolægning i de øvrige Rum	1,25.	11. 25	
9	løb. Alen Granittrin med Henlægning	3,00.	27. "	
30	□ Alen Isolering	0,20.	6. "	
	(Stillads og Redskaber ere indbefattede i ovennævnte Priser.)			418. 55

Tømmermaterialier og Arbejdsløn.

86	løb. Alen 6/6" Bjælker og Dragere	0,33.	28. 38	
126	— 4/5" Spær	0,20.	25. 20	
56	— 4/4" krydsskaaren Murlægte	0,18.	10. 08	
	Tømmerarbejdsløn herfor, Ankre og Bolte		40. "	
43	□ Alen Gavlbeklædning med 5/5" Stolper og Lyshætter	1,00.	43. "	
72	— Loftsgulv	0,65.	46. 80	
	Tønde og Sæde til 2 Retirader	10,00.	20. "	
1	Stk. Stige til Loftet		5. "	
217	□ Alen Straatag, inclusive Lægter, Vindskeder og Rygning	0,40.	86. 80	
6	Stk. enkelte Revledøre med Beslag og Maling	12,00.	72. "	
				377. 26

Forskjelligt.

4	Stkr. 2-rammede Vinduer med Beslag, Maling og Glas	12,00.	48. "	
3	— 2- — — — — — —	12,00.	36. "	
	Gavlene at stryge med en Kompositionsfarve, og alt indvendigt Tømmer at carbolinere		25. "	
1	Stk. Kobberkjedel til 1 Td., med Indmuring		70. "	
1	— Bagerovn af nyeste Konstruktion, efter Opgivelse af et herværende Ingeniørfirma		600. "	
				731. "

Summa Kroner . . . **1535. 81**

Bygning (C). Lade, Heste- og Kostald m. m.

Jordarbejdet.

52	Kub.-Favne Jord at udgrave og planere	3,00.	156. "	
				156. "

Murmaterialier og Arbejdsløn.

38000	Stk. haandstrøgne Mursten	16,00.	608. "	
38	Td. Stenkalk med Læskning	3,50.	133. "	
38	Læs Grus	0,25.	9. 50	
4	Td. Cement til Formuring af forskjelligt	6,00.	24. "	
465	□ Alen Ydergrund	1.10.	511. 50	
180	— Skillerumsgrund	0,55.	99. "	
586	— 1 1/2 Stens Mur med 4 1/2" Hulhed at mure, berappe og hvidte paa begge Sider	0,44.	257. 84	
64	— 1 Stens Skillerum do. do. do.	0,30.	19. 20	
280	— 1/2 Stens Skillerum do. do. do.	0,20.	56. "	
300	— Betongulv i Fodergang og Foderrum for Heste samt i Kostalden med Foderrum	1,00.	300. "	
146	— Murstensgulv i Kobaase, Selekammer og Forstue (lagt i Cement)	0,70.	102. 20	
10	løb. Alen Granittrin med Henlægning	3,00.	30. "	
14	Stk. Stolpesten, raat tildannede	0,75.	10. 50	
	Isolering		30. "	
44	løb. Alen saltglasseret Kokrybbe med Anbringelse	3,60.	158. 40	
6	Stk. Gavle do. do. do.	2,85.	17. 10	
2	— Brønde do. (med Jernrist)	7,00.	14. "	
65	løb. Al. 4" saltgl. Lerrør (Ledning til Ajlebeh.) med Nedlægning	1,00.	65. "	
450	□ Alen Monierloft over Kostalden, Rum for Kalve samt Foderlo, Fodergang og Roelade	2,00.	900. "	
	(Stillads og Redskaber ere indbefattede i ovennævnte Priser.)			3345. 24

Tømmermaterialier og Arbejdsløn m. m.,
incl. Beslag, Glas og Maling.

112	løb. Alen 4 1/2—4 1/2" krydsskaaren Murlægte	0,20.	22. 40	
580	— 6/6" sydsvenske Bjælker	0,33.	191. 40	
540	— 6/6" do. Stolper Skraabaand	0,33.	178. 20	
156	— 6/7" do. Aase	0,38.	59. 28	
1950	— 5/5" Stolper Løsholter	0,23.	448. 50	
230	— 3/7" Vett og Fodstykke	0,29.	66. 70	
2100	— 4/5" Spær og Hanebaand	0,20.	420. "	
56	— 5/6" Gratspær	0,30.	16. 80	
640	— 2/5" Tænger	0,14.	89. 60	
	Arbejdsløn, inclusive Ankre og Bolte		700. "	
372	□ Alen 1 1/4" Beklædning i Box, Foderrum, Hestebaase, Loer, Vognrum og Redskabsrum	0,70.	260. 40	
1	Stk. Trappe til Loftet fra Foderrum		35. "	
1	— Stige til Loftet		8. "	
				at overføre . . . 3501. 24

Overført 3501. 24

6	Stk. Krybber med Høhække, Beslag og Knægte	12,00.	72. "	
	I Selekammeret anbringes Knægte		20. "	
1	— Foderkasse med 2 Rum og Tilløb fra Loftet		35. "	
6	— dobb. Porte til Loerne og Vognport	35,00.	210. "	
7	— udvendige Revledøre	15,00.	105. "	
8	— indvendige do.	12,00.	96. "	
548	□ Alen Loftsgulv, høvlet paa begge Sider, 5/4"	0,65.	356. 20	
38	— Bræddegulv i Karlekammer, med Underlag	0,90.	34. 20	
900	— udvendig Beklædning, med 4 Lemme i Gavlene	0,60.	540. "	
1	Stk. Lem i den murede Kvist	6,00.	6. "	
2	— Folde til Kalve og Plage	40,00.	80. "	
3475	□ Alen Straatag, inclusive Lægtning, Rygning, Vindskeder og galvaniseret Tækketraad	0,40.	1390. "	
	Staldene og Skillerummene ved Redskabsrummene at stryge med Carbolineum, Laden samt al udvendig Beklædning at stryge med en Kompositionsfarve og Lofterne i Selekammer og Karlekammer at oljemale		120. "	
4	Stk. 2-rammede Vinduer	15,00.	60. "	
30	Par Bindselstænger til Kostalden	1,50.	45. "	
48	□ Favne Brolægning i Box, Kalverum, Roelade, Hestestald og Redskabsrum	1,25.	60. "	
19	Stkr. Jernvinduer	10,00.	190. "	
				5915. 68

Summa Kroner **9416. 92**

Bygning (D). Svinestald med Gaarde.

Jordarbejdet.

5	Kub.-Favne Jord at udgrave	3,00.	15. "	
				15. "

Murmaterialier og Arbejdsløn.

15000	Stk. haandstrøgne Mursten	16,00.	240. "	
15	Td. Stenkalk med Læskning	3,50.	52. 50	
15	Læs Grus	0,25.	3. 75	
2	Td. Cement	6,00.	12. "	
96	□ Alen Ydergrund	1,10.	105. 60	
32	— Skillerumsgrund	0,55.	17. 60	
272	— 1 1/2 Stens Mur med 4 1/3" Hulhed at mure, berappe og hvidte paa begge Sider	0,44.	119. 68	
208	— Murstensgulv, lagt i Cement	0,70.	145. 60	
50	løb. Alen Betonrendesten	0,80.	40. "	
6	— Granittrin med Henlægning	3,00.	18. "	
	Isolering		12. "	
3	Stk. Brønde med Jernrist	7,00.	21. "	
				787. 73

Tømmermaterialier og Arbejdsløn,
inclusive Beslag, Maling og Glas.

37	løb. Alen 6/7" sydsvenske Dragere	0,38.	14. 06	
238	— 6/6" — Bjælker og Stolper	0,33.	78. 54	
36	— 4 1/2—4 1/2" krydsskaaren Murlægte	0,20.	7. 20	
36	— 3/7 Vett	0,30.	10. 80	
320	— 4/5 Spær og Hanebaand	0,20.	64. "	
	Arbejdsløn med Ankre og Bolte		100. "	
1	Stk. Stige til Loftet	10,00.	10. "	
2	Stk. udvendige Revledøre	15,00.	30. "	
1	Stk. indvendig do.	12,00.	12. "	
234	□ Alen Loftsgulv høvlet paa begge Sider	0,65.	152. 10	
105	— Gavlbeklædning med 2 Lemme	0,60.	63. "	
408	— Straatag inclusive Lægter, Rygning og Sternbredt etc.	0,40.	163. 20	
66	— Beklædning ved Gaardene med Lemme	0,80.	52. 80	
6	Stk. Jernvinduer	10,00.	60. "	
	Stalden indvendig at stryge med Carbolineum og Gaardene og Overgavlene med en Kompositionsfarve		45. "	
100	□ Alen 1 1/2" Beklædning mellem Baasene	0,80.	80. "	
31	løb. Alen Krybbe med Beslag	1,00.	31. "	
50	— Dækbrædt til Rendestenen	0,20.	10. "	
				983. 70

Summa Kroner . . . **1786. 43**

Bygning (E). Mødding med Ajlebeholder.

Jordarbejdet.

17	Kub.-Favne Jord at udgrave	3,00.	51. "	
				51. "

Murarbejdet.

350.	□ Alen 18" tyk Granitmur at opsætte	1,10.	385, "	
	Isolering		6. "	
				391. "

Tømmerarbejdet med Materiale, Ankre og Bolte.

60	løb. Alen 3/7" Fodstykke	0,30.	18. "	
430	— 5/5" Stolper, Skraastiver og Rem	0,23.	98. 90	
445	— 4/5" Spær og Hanebaand	0,20.	89. "	
60	— 5/5" Aase	0,38.	22. 80	
112	— 2/5" Tænger	0,14.	15. 68	
	Arbejdsløn, Ankre og Bolte		125. "	
320	□ Alen udvendig Beklædning med 2 Lemme	0,60.	192. "	
2	Stk. dob. Porte	35,00.	70. "	
744	□ Alen Straatag med Lægter, Rygning og Vindskeder etc.	0,40.	297. 60	
45	□ Favne Brolægning	1,25.	56. 25	
	Ajlepumpe med Rør og Forhøjning		40. "	
	Møddingen indvendig at stryge med Carbolineum og udvendig med en Kompositionsfarve		60. "	
				985. 23

Summa Kroner . . . 1427. 23

Brolægning m. m.

330	□ Favne Brolægning i Gaarden samt udenom alle Bygningerne	1,15.	379. 50	
1	Stk. 6° dyb Brønd med Dæksel, frostfri Pumpe og Trug		90. "	
				469. 50

Summa Kroner . . . 469. 50

Rekapitulation.

Bygning A, Stuehuset	5038. 57
— B, Udhus med Bagerovn m. m.	1535. 81
— C, Ko- og Hestestald, Lade m. m.	9416. 92
— D, Svinestald med Gaarde	1786. 43
— E, Mødding med Ajlebeholder	1427. 23
Brolægning m. m.	469, 50
Uforudsete Udgifter	125. 54
Summma Kroner . . .	**19800. "**

Overslag over et Hus med 3 Td. Land Middeljord.

Jordarbejdet.

9	Kub.-Favne Jord at udgrave	3,00	27. "	27. "

Murmaterialier og Arbejdsløn.

22500	Stk. haandstrøgne røde og gule Mursten	16,00.	360. "	
10800	Stk. flammede Sten til Skillerum	15,00.	162. "	
33	Td. Stenkalk med Læskning	3,50.	115. 50	
33	Læs Grus	0,25.	8. 25	
3	Td. Cement	6,00.	18, "	
5	Læs Sand	2,00.	10. "	
140	□ Alen Ydergrund	1,10.	154. "	
55	— Skillerumsgrund	0,55.	30. 25	
88	— Betonunderlag ved Gulve	0,35.	30. 80	
3	— Betongulv i Retiraden	0,90.	2. 70	
363	— 1 1/2 Stens Mur med 1/2 Stens udv. berappe og hvidte	0,40.	145. 20	
160	— 1 Stens Mur	0,30.	48. "	
230	— 1/2 Stens Mur	0,16.	36. 80	
11	løb. Alen Skorstensrør	0,60.	6. 60	
1	Stk. Skorstenspibe	8,00.	8. "	
332	□ Alen Puds paa Mur med Hvidtning	0,12.	39. 84	
153	— grov Puds paa Mur med do.	0,10.	15. 30	
24	— Loftspuds i Kjøkkenet do.	0,25.	6. "	
297	— Berapning og Hvidtning	0,04.	11. 88	
7	løb. Alen Granittrin med Henlægning	3,50.	24. 50	
2	— saltglasseret Kokrybbe med Anbringelse	3,60.	7. 20	
2	Stk. Gavle — — —	2,85.	5. 70	
	Isolering		16. "	
	(Stillads og Redskaber ere indbefattede i ovennævnte Priser.)			1262. 52

Tømmerarbejdet med Materiale.

154	løb. Alen 7/7" Bjælker	0,45.	69. 30	
90	— 4/4" krydsskaarne Murlægte og Rem	0,18.	16. 20	
56	— 6/6" Bjælkedrager i Udhus	0,33.	18. 48	
46	— 3/7" Vett	0,29.	13. 34	
412	— 4/5" Spær og Hanebaand	0,20.	82. 40	
	Arbejdsløn inklusive Ankre og Bolte		100. "	
88	□ Alen Gulv med 3/6" Underlag	1,00.	88. "	
84	— Skillerum i Lade og Lo	0,70.	58. 80	
1	Stk. Lem i Laden		6. "	
126	□ Alen Loftsgulv med Lister	0,90.	113. 40	
136	— Loftsgulv over Lo og Stalde etc.	0,65.	88. 40	
1	Retirade med Sæde og Tønde		10. "	
1	Stk. Stige i Udhuset	5,00.	5. "	
1	Stk. 14 Trins Trappe med Haandlist	3,50.	49. "	
7	Stk. Revledøre med Beslag og Maling	12,00.	84. "	
3	Stk. Kvist do. do.	5,00.	15. "	
580	□ Alen Straatag med Lægter og Vindskede	0,40.	232. "	
28	løb. Alen Stakit	0,75.	21. "	
3	— Svinekrybbe med Beslag	1,00.	3. "	1071. 32
	at overføre			2360. 84

	Overført			2360. 84

Snedkerarbejdet med Beslag, Glas og Maling.

5	Stk. 2 rammede Vinduer	14,00.	70. "	
1	Stk. 3 — —	18,00.	18. "	
1	Stk. 1 — — til Spisekammer	8,00	8. "	
2	Stk. 1 — — til Loftet	8,00.	16. "	
3	Stk. 1 — — til Udhuset	10,00.	30. "	
1	Stk. udvendig 2" Dør	25,00.	25. "	
6	Stk. indvendige Døre med Indfatning paa begge Sider	18,00.	108. "	
	Kjøkken- og Spisekammerindretning	20,00.	20. "	
108	løb. Alen Fod- og Brystningslist	0,15.	16. 20	311. 20

Forskjelligt.

126	□ Alen Loft m. m. at oljemale	0,20.	27. 20	
	Staldene at stryge med Karbolineum og udvendigt synligt Tømmer med en Kompositionsfarve		30. "	
3	løb. Alen Hængerende	1,20.	3. 60	
2	Stk. Jernvinduer med Glas og Maling	10,00.	20. "	
30	□ Favne Brolægning af Redskabsrummene, Stalde og Gaard	1,25.	37. 50	
54	□ Alen Lergulv i Lo m. m.	0,15.	8. 10	
70	— Murstensgulv i Kjøkken, Forstue, Svinestald og Kobaase	0,70.	49. "	
	Brønd med frostfri Pumpe og Trug		80. "	
2	Stk. Rensedøre	2,00.	4. "	
2	Stk. Ventiler	1,00.	2. "	
2	Stk. Kakkelovne med Rør og Opsætning	30,00.	60. "	
1	Stk. Komfur — —	35,00.	35. "	
7	løb. Alen 4" glasseret Lerrør fra Kostald til Ajlebeholder	1,00.	7. "	
1	Stk. glasseret Brønd med Jernrist	7,00.	7. "	370. 40

Mødding med Ajlebeholder.

2	Kub.-Favne Jord at udgrave	3,00.	6. "	
75	□ Alen Grund at sætte	1,10.	82. 50	
72	løb. Alen 5/5" Stolper og Rem	0,23.	16. 50	
60	— 4/5" Spær og Hanebaand	0,20.	12. "	
	Arbejdsløn, Ankre og Bolte		35. "	
48	□ Alen Beklædning med 1 Revledør	0,60.	28. 80	
	Maling med en Kompositionsfarve og indv. at carbolinere		20. "	
3	□ Favne Brolægning	1,25.	3. 75	204. 55

Recapitulation.

Stuehus med Udhus	3042. 44
Mødding med Ajlebeholder	204. 55
Uforudsete Udgifter	153. 01
Summa Kroner	**3400.** "

Overslag over et Hus med Have.

Jordarbejdet.

5	Kub.-Favne Jord at udgrave	3,00	15. "	15. "

Murarbejdet med Materiale.

14000	Stk. haandstrøgne Sten	16,00.	224. "	
6200	Stk. flammede Sten	15,00.	93. "	
20	Td. Stenkalk med Læskning	3,50.	70. "	
20	Læs Grus	0,25.	5. "	
2	Td. Cement	6,00.	12. "	
1	Læs Sand	2,00.	2. "	
100	□ Alen Ydergrund	1,10.	110. "	
45	— Skillerumsgrund	0,55.	24. 75	
66	— Gulvunderlag	0,35.	23. 10	
208	— 1 1/2 Stens Mur med 1/2 Stens Hulhed udv. berappe og hvidte	0,40.	83. 20	
176	— 1 Stens Mur udv. berappe og hvidte	0,30.	52. 80	
182	— 1/2 Stens Skillemur	0,16.	29. 12	
11	løb. Alen dob. Skorstensrør	0.60.	6. 60	
1	Stk. Skorstenspibe		8. "	
200	□ Alen Puds paa Mur med Hvidtning	0,12.	24. "	
240	— grov Puds paa Mur med Hvidtning	0,10.	24. "	
46	— Murstensflisegulv i Forstue, Kjøkken og Retirade	0,70.	32. 20	
8	løb. Alen Granittrin med Henlægning	3,50.	28. "	
	Isolering		10. "	
	(Stillads og Redskaber ere indbefattede i ovennævnte Priser.)			861. 77

Tømmermaterialier og Arbejdsløn.

90	løb. Alen 7/7" Bjælker og Vexler	0,45.	40. 50	
35	— 6/6" Bjælker	0,33.	11. 55	
64	— 4/4" krydsskaaren Murlægte	0,18.	11. 52	
210	— 4/5" Spær og Hanebaand	0,20.	42. "	
44	— 5/6" Gratspær	0,30.	13. 20	
44	— 3/7" Vett	0.29.	12. 76	
	Arbejdsløn inclusive Ankre og Bolte etc.		60. "	
1	Stk. Laage ved Vejen		10. "	
75	□ Alen Gulv med 3/6" Underlag	1,00.	75. "	
116	□ Alen Loftsgulv med Lister	0,90.	104. 40	
	at overføre		380. 93	876. 77

	Overført		380. 93	876. 77
31	□ Alen Loftsgulv i Udhus	0,65.	20. 15	
8	— Brædde skillerum i Stalden	0,70.	5. 60	
1	Stk. Retirade, Sæde og Tønde		10. "	
1	Stk. 14 Trins Trappe	3.50.	49. "	
6	Stk. Revledøre med Beslag og Maling	10,00.	60. "	
325	□ Alen Straatag inclusive Lægter og Vindskede	0,40.	130. "	
8	— udv. Beklædning med 1 Laage	0,60.	4. 80	
3	løb. Alen Krybbe i Stalden (med Beslag)	1,00.	3. "	
1	Stk. Stige i Udhuset		5. "	
16	□ Alen Dæksel til Møddingen med Lem og Beslag	1,00.	16. "	684. 48

Snedkerarbejdet med Beslag, Glas og Maling.

4	Stk. 2 rammede Vinduer	14,00.	56. "	
1	Stk. 3 — —	18,00.	18. "	
3	Stk. 1 — — til Stuehuset	8,00.	24. "	
2	Stk. 1 — — til Udhuset	8,00.	16. "	
1	Stk. udv. Hoveddør	25,00.	25. "	
7	Stk. indv. Døre med Indf. paa begge Sider	18,00.	126. "	
90	løb. Alen Fod. og Brystningslist	0,15.	13. 50	
	Kjøkken- og Spisekammerindretning		20. "	298. 50

Forskjelligt.

116	□ Alen Loft at oljemale	0,20.	23. 20	
3	løb. Alen Hængerende over Indgangen	1,20.	3. 60	
1	Stk. Jernvindue med Maling og Glas	8,00.	8. "	
7	□ Favne Brolægning i Gaarden, Møddingen, Stalde og øvrige Rum	1,25.	8. 75	
2	Stk. Rensedøre	2,00.	4. "	
2	Stk. Ventiler	1,00.	2. "	
2	Stk. Kakkelovne med Rør og Opsætning	30,00.	60. "	
1	Stk. Komfur		35. "	
	Brønd med frostfri Pumpe og Trug		80. "	
	Staldene og øvrige Rum og Udhus at stryge med Carbolineum		10. "	234. 55
				2094. 30
	Uforudsete Udgifter			105. 70
	Summa Kroner			**2200.** "

Fortegnelse

over Murer- og Tømmermaterialier til „En Bondegaard med 60 Td. Land Middeljord“ efter Tegningen mrkt. *L.*

Murermaterialier.

109,000 Stk. haandstrøgne fuldbrændte Mursten.
$42^1/_2$ Kbfvn. kløvet Granit.
164 Td. Stenkalk.
535 — Grus.
10 — Cement.
5 Læs Sand.
$4^1/_4$ Kbfvn. Murstensskærver.
25 løb. Alen Granittrin.
320 Stk. 6″ × 6″ røde og gule Murstensfliser.
230 □ Alen Isolering.
4650 Stk. Teglsten til Tagdækning.

Tømmermaterialier.

Bygning A.

$\frac{17}{14^1/_2{}^\circ}$, $^5/_7{}^\circ$, 7″ × 7″ Tømmer, Bjælker.

$\frac{2}{14^1/_2{}^\circ}$, $^1/_9{}^\circ$, 4″ × 7″ Halvtømmer, Bjælker.

$^6/_{10}{}^\circ$, 3″ × 7″ Tømmer, skal være lige og fri for Vandkant, Vett.
$^6/_{10}{}^\circ$, $4^1/_2$″ × $4^1/_2$″ Krydstømmer, Murlægter.
$^{38}/_{11}{}^\circ$, 4″ × 5″ Tømmer, Tagtømmer.
$^{38}/_8{}^\circ$, $^7/_6{}^\circ$, 2″ × 5″ Planker, Hanebjælker og Tænger,

$^3/_{10}{}^\circ$, $\frac{7}{6^1/_2{}^\circ}$, 6″ × 6″ Tømmer, Aas og Stolper.

$^{44}/_7{}^\circ$, 3″ × 6″ Tømmer, Gulvunderlag.
$^3/_8{}^\circ$, $^1/_7{}^\circ$, 4″ × 4″ Krydstømmer, Rækværket til Aftensædet.

Lister, Brædder og Planker.

$2^{10}/_{12}$ Tylt $1^1/_4$″ × 6″ × 11° høvlede og pløjede Brædder, Gulvbrædder.
$8^6/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × $6^1/_2$° — - — — —
$5^8/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × $8^1/_2$° — - — — —
$2^{10}/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 10° — - — — —
$^{10}/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 6° — - — — —
$11^4/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 8° høvlede og pløjede Brædder paa 2 Sider, Loftsbrædder.
$11^4/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × $6^1/_2$° — - — — — —
1 — $1^1/_2$″ × 6″ × 9° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Skillerum,
$2^6/_{12}$ — 1″ × 6″ × 6° Brædder. Indskud.
$1^5/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 8° Gulvbrædder, høvlede paa 1 Side, Gulv til Aftensædet.
$1^8/_{12}$ — 1″ × 6″ × 6° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Rækværket til Aftensædet.
$1^6/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 6° Brædder, Sternbrædt og Vindskeder.
$^4/_{12}$ — 2″ × 10″ × 9° Planker, Trapper.
$^{10}/_{12}$ — 2″ × 11″ × 6° — —
1 — 1″ × 8″ × 6° Brædder, Trapper og forskjelligt.
1700 løb. Alen Loftslister.
1560 løb. Alen Taglægter $1^1/_2$″ × 2″.

Bygning B.

$\frac{1}{11^1/_2{}^\circ}$, $\frac{8}{8^1/_2{}^\circ}$, $^1/_4{}^\circ$, 6″ × 6″ Tømmer, Drager og Bjælker.

$\frac{18}{6^1/_2{}^\circ}$, $^1/_8{}^\circ$, 4″ × 5″ Tømmer, Tagtømmer.
$^8/_8{}^\circ$, 4″ × 4″ Krydstømmer, Vett og Murlægte.
$^2/_8{}^\circ$, $^2/_6{}^\circ$, 5″ × 5″ Tømmer, Stolper og Løsholter i Gavlene.

Brædder og Planker.

$4^8/_{12}$ Tylt 1″ × 6″ × 7° Brædder, Beklædning af Gavle.
$3^2/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × $7^1/_2$° høvlede og pløjede Brædder, Loftsgulv.
360 løb. Alen Taglægter til Straatag.
$^4/_{12}$ Tylt $1^1/_4$″ × 7″ × $6^1/_2$° Brædder, Vindskede.
$^7/_{12}$ — 2″ × 5″ × 8° Planker, Revledøre.
$2^4/_{12}$ — $1^1/_2$″ × 7″ × 6° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Retirader.
$^8/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 4″ × 6° Brædder. Loftsstige.

Bygning C.

$^2/_9{}^\circ$, $^{10}/_8{}^\circ$, $^2/_7{}^\circ$, $4^1/_2$″ × $4^1/_2$ Krydstømmer, Murlægter.

$^{13}/_{15}{}^\circ$, $\frac{18}{14^1/_2{}^\circ}$, $^1/_{18}{}^\circ$, $^1/_{14}{}^\circ$, $^1/_{12}{}^\circ$, $^4/_{11}{}^\circ$, $\frac{3}{11^1/_2{}^\circ}$, $\frac{3}{8^1/_2{}^\circ}$, $^6/_8{}^\circ$, $^6/_7{}^\circ$, $^3/_6{}^\circ$, $^{44}/_4{}^\circ$, 6″ × 6″ Tømmer, Bjælker, Drager, Stolper og Løsholter i Ko- og Hestestald.

$\frac{3}{15^1/_2{}^\circ}$, $^1/_{10}{}^\circ$, $^{11}/_4{}^\circ$, 5″ × 5″ Tømmer, Skillerum i Hestestald.

$\frac{58}{11^1/_2}$, $^4/_{13}{}^\circ$, $\frac{88}{11^1/_2{}^\circ}$, 4″ × 5″ Tømmer, Tagtømmer.
$^{104}/_8{}^\circ$, $^{18}/_{15}{}^\circ$, $^{18}/_8{}^\circ$, 2″ × 5″ Planker, Tænger.
$^{14}/_{15}{}^\circ$, $^4/_{14}{}^\circ$, $^{28}/_{12}{}^\circ$, $^{11}/_{11}{}^\circ$, $^1/_{10}{}^\circ$, $^{21}/_8{}^\circ$, $\frac{4}{7^1/_2{}^\circ}$, $^5/_9{}^\circ$, $^7/_6{}^\circ$, $^{105}/_4{}^\circ$, 5″ × 5″ Tømmer, Bjælker, Baand,

Stolper, Rem, Løsholter m. m.

$^2/_{14}{}^\circ$, $^3/_{12}{}^\circ$, $^3/_{10}{}^\circ$, $^1/_9{}^\circ$, 3″ × 7″ Tømmer, Vett.
$^8/_{16}{}^\circ$, 6″ × 7″ Tømmer, Aase.
$\frac{21}{9^1/_2{}^\circ}$, 6″ × 6″ Tømmer, Stolper.
$^5/_5{}^\circ$, 3″ × 6″ Tømmer, Gulvunderlag.

Brædder og Planker.

$3^9/_{12}$ Tylt $1^1/_4$″ × 6″ × $6^1/_2$° pløjede og høvlede Brædder paa 2 Sider, Beklædning.
$1^1/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 7° — - — — — — —
25 — $1^1/_4$″ × 6″ × $4^1/_2$° — - — — — — —
$^9/_{12}$ — $1^1/_2$″ × 6″ × 6° Brædder, Trapper, Stiger og Knægte.
$^4/_{12}$ — 2″ × 12″ × 6° Planker, Krybber.
$^8/_{12}$ — 2″ × 9″ × 6° — —
2 — $1^1/_4$″ × 6″ × 6° høvlede og pløjede Brædder, Foderkassen med Tilbehør.
$1^3/_{12}$ — 2″ × 5″ × 7° Planker, Revledøre.
$^5/_{12}$ — 2″ × 5″ × $5^1/_2$° Planker, Revledøre.
$3^9/_{12}$ — $1^1/_2$″ × 7″ × 7° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Revledøre.
$1^{11}/_{12}$ — $1^1/_2$″ × 4″ × 6° Brædder, Revledøre.
$^6/_{12}$ — 3″ × 6″ × 8° Planker, Porte.
1 — 3″ × 6″ × 6° — —
12 — $1^1/_2$″ × 6″ × 6° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Porte.
18 — $1^1/_4$″ × 6″ × $5^1/_2$° pløjede og høvlede Brædder paa 2 Sider, Loftsgulv.
$24^9/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 6° — - — — — — —
$2^1/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × $7^1/_2$° pløjede og høvlede Brædder, Gulv.
39 ⌐ 1″ × 6″ × $7^1/_2$° Brædder, udvendig Beklædning.
21 — 1″ × 6″ × 6° — — —
$1^8/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 7″ × 6° — Vindskeder.
4600 løb. Alen Taglægter til Straatag.

Bygning D.

$\frac{2}{13^1/_2{}^\circ}$, $\frac{2}{6^1/_2{}^\circ}$, 6″ × 7″ Tømmer, Drager.

$\frac{11}{13^1/_2{}^\circ}$, $\frac{4}{7^1/_2{}^\circ}$, $^{13}/_6{}^\circ$, 6″ × 6″ Tømmer, Bjælker, Stolper og udvendig Indhegning.
$^4/_9{}^\circ$, $4^1/_2$″ × $4^1/_2$″ Krydstømmer, Murlægter.

$\frac{4}{9^1/_2{}^\circ}$, 3″ × 7″ Tømmer, Vett.

$\frac{22}{10^1/_2{}^\circ}$, $^4/_{10}{}^\circ$, $\frac{12}{7^1/_2{}^\circ}$, $^2/_8{}^\circ$, 4″ × 5″ Tømmer, Tag- og Gavltømmer.

$^5/_7{}^\circ$, $\frac{12}{5^1/_2{}^\circ}$, 3″ × 5″ Tømmer, Baasetræ.

Brædder og Planker.

$10^8/_{12}$ Tylt $1^1/_4$″ × 6″ × 7° høvlede og pløjede Brædder, Loftsgulv.
$5^4/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 4° — - — — —
$6^8/_{12}$ — 1″ × 6″ × 7° Brædder, Gavlbeklædning.
3 — 1″ × 6″ × 5° Brædder, Beklædning til Gaardene.
$1^2/_{12}$ — 1″ × 6″ × $5^1/_2$° — — - —
$^7/_{12}$ — 1″ × 6″ × $7^1/_2$° — — - —
$^3/_{12}$ — 2″ × 5″ × 6° Planker, Revledøre.
1 — $1^1/_2$″ × 6″ × 7° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Revledøre og Lemme.
$^5/_{12}$ — $1^1/_2$″ × 5″ × 6° Brædder, Revledøre og Loftsstige.
$^4/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 7″ × 6° Brædder, Vindskeder.
$^6/_{12}$ — $1^1/_4$″ × 6″ × 7° Brædder, Vandbrædder.
82 løb. Alen 2″ × 10° Planker, Krybber og Rendesten.
62 — — 2″ × 12° — —
650 — — Taglægter til Straatag.

Bygning E.

$^2/_{16}{}^\circ$, $^2/_{15}{}^\circ$, $^2/_{10}{}^\circ$, 3″ × 7″ Tømmer, Fodstykker.

$\frac{2}{18^1/_2{}^\circ}$, $^2/_{16}{}^\circ$, $^4/_{15}{}^\circ$, $\frac{2}{12^1/_2{}^\circ}$, $^4/_{10}{}^\circ$, $^{10}/_9{}^\circ$, $^8/_7{}^\circ$, 5″ × 5″ Tømmer, Rem, Stolper, Aase m. m.

$\frac{32}{11^1/_2{}^\circ}$, 4″ × 5″ Tømmer, Tagtømmer.

$^{10}/_{10}{}^\circ$, $^5/_9{}^\circ$, 2″ × 5″ Planker.

Brædder.

$10^{10}/_{12}$ Tylt 1″ × 6″ × 6° Brædder, udvendig Beklædning.
$4^4/_{12}$ — 1″ × 6″ × 5° — — —
$6^8/_{12}$ — 1″ × 6″ × $7^1/_2$° — — —
1 — 1″ × 6″ × 6° — Rabatter.
$^8/_{12}$ — $1^1/_4$ × 7″ × 6° — Vindskeder.
1100 løb. Alen Lægter til Straatag i 6° eller 8° Længder.

Fortegnelse

over Murer- og Tømmermaterialier til „Et Hus med 3 Tdr. Land Middeljord“ efter Tegningen mrkt. *L.*

Murermaterialier.

34200 Stk. haandstrøgne gule, fuldbrændte Sten.
$6^{3}/_{4}$ Kbfvn. kløvet Granit.
43 Tdr. Stenkalk.
102 — Grus.
3 — Cement.
5 Læs Sand.
$^{1}/_{3}$ Kbfvn. Murstensskærver.
7 løb. Alen Granitsten.
60 □ Alen Isolering.

Tømmermaterialier.

14 Stk. $11^{1}/_{2}$ Alen 7″ × 7″ Tømmer, Bjælker.
$^{8}/_{6}$°, $^{1}/_{11}$°, 6″ × 6″ Tømmer, Bjælker.

$\frac{2}{11^{1}/_{2}\text{°}}$, $^{3}/_{8}$°, $\frac{6}{7^{1}/_{2}\text{°}}$, 4″ × 4″ Krydstømmer, Vett og Murlægter.

$^{2}/_{11}$°, $^{2}/_{6}$°, $^{13}/_{5}$°, 4″ × 4″ Krydstømmer, Skillerumstømmer til Lade og Lo.

$^{22}/_{9}$°, $^{5}/_{8}$°, $^{13}/_{7}$°, $\frac{16}{6^{1}/_{2}\text{°}}$, $^{4}/_{6}$°, $^{18}/_{5}$°, 4″ × 5″ Tømmer, Tagtømmer.

$^{8}/_{6}$°, $^{4}/_{6}$°, 5″ × 5″ Tømmer, Rem, Fod og Stolper til Mødding.

$\frac{13}{5^{1}/_{2}\text{°}}$, 3″ × 6″ Gulvunderlag.

$^{2}/_{9}$°, $\frac{2}{8^{1}/_{2}\text{°}}$, $^{2}/_{7}$°, 3″ × 7° Tømmer, Vett.

Lister, Brædder og Planker.

$6^{5}/_{12}$ Tylt $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × 6° høvlede og pløjede Brædder, Gulvbrædder.
$4^{3}/_{12}$ — $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × 9° — - — — Loftsbrædder.
$2^{2}/_{12}$ — $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × 8° — - — — —
$8^{6}/_{12}$ — $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × $6^{1}/_{2}$° — - — — —
$1^{10}/_{12}$ — $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × $5^{1}/_{2}$° — - — — —
530 løb. Alen Loftslister.
974 — — Taglægter til Straatag.
$^{2}/_{7}$°, $\frac{2}{5^{1}/_{2}\text{°}}$, $^{4}/_{5}$°, $1^{1}/_{4}$″ × 7″ Brædder. Vindskeder.
$8^{6}/_{12}$ Tylt 1″ × 6″ × $4^{1}/_{4}$° høvlede og pløjede Brædder, Skillerum.
3 — 1″ × 6″ × 6° Brædder, Mødding.
$1^{3}/_{12}$ — 2″ × 11″ × 9° Planker, Trappe, Loftsstige og Krybbe.
$^{11}/_{12}$ — 3″ × 3″ × 6° Tømmer, Stakit.
200 løb. Alen 1″ × 2″ Lægter.
$1^{2}/_{12}$ Tylt $1^{1}/_{4}$″ × 7″ × 6° høvlede, pløjede og staffede Brædder, Retirader og forskjelligt.
$^{9}/_{12}$ — 2″ × 5″ × 7° Planker, Revledøre og Kviste.
$1^{8}/_{12}$ — $1^{1}/_{2}$″ × 7″ × 7° Brædder høvlede, pløjede og staffede paa 2 Sider, Revledøre og Kviste.
1 — $1^{1}/_{2}$″ × 4″ × 6° Brædder, Revledøre og Kviste.

Fortegnelse

over Murer- og Tømmermaterialier til „Et Hus med Have“ efter Tegningen mrkt. *L.*

Murermaterialier.

20200 Stk. haandstrøgne gule, fuldbrændte Mursten.
$4^{1}/_{12}$ Kbfvn. kløvet Granit.
41 Tdr. Grus, $6^{1}/_{8}$ Tdr. Stenkalk.
2 — Cement.
1 Læs Sand.
$^{1}/_{3}$ Kbfvn. Murstensskærver.
736 Stk. 6″ × 6″ røde og gule Murstensfliser.
8 løb. Alen Granittrin.
45 □ Alen Isolering.

Tømmermaterialier.

5 Stk. $11^{1}/_{2}$ Alens, $^{5}/_{9}$°, 7″ × 7″ Tømmer, Bjælker.
$^{7}/_{5}$°, 6″ × 6″ Tømmer, Bjælker.

$\frac{2}{11^{1}/_{2}\text{°}}$, $^{4}/_{10}$°, $^{2}/_{8}$°, 4″ × 4″ Krydstømmer, Vett og Murlægter.

$\frac{4}{11^{1}/_{2}\text{°}}$, 3″ × 7″ Tømmer, skal være lige og fri for Vandkant, Vett.

$^{4}/_{9}$°, $^{26}/_{8}$°, $^{1}/_{4}$°, 4″ × 5″ Tømmer, Tagtømmer.
$^{10}/_{6}$°, 2″ × 5″ Planker, Tagtømmer.
$^{8}/_{6}$°, $^{2}/_{5}$°, 3″ × 6″ Halvtømmer, Gulvunderlag.

Lister, Brædder og Planker.

$4^{8}/_{12}$ Tylt $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × $5^{1}/_{2}$° høvlede og pløjede Brædder, Gulvbrædder.
$^{9}/_{12}$ — $1^{1}/_{4}$″ × 6″ × 5° — - — — —
$4^{3}/_{12}$ — 1″ × 6″ × 7° — - — — Loftsbrædder.
$4^{4}/_{12}$ — 1″ × 6″ × $5^{1}/_{2}$° — - — —
$1^{6}/_{12}$ — 1″ × 6″ × $6^{1}/_{2}$° — - — —
1 — $1^{1}/_{4}$″ × 7″ × 7° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider, Retirader.
1 — 1″ × 8″ × 6° ru Brædder, Vindskeder og forskjelligt.
630 løb. Alen høvlede Loftslister.
500 — — Taglægter til Straatag.
$^{6}/_{7}$°, $^{1}/_{9}$°, 2″ × 5″ Planker.
$1^{3}/_{12}$ Tylt $1^{1}/_{2}$″ × 7″ × 7° høvlede, pløjede og staffede Brædder paa 2 Sider. } Til Revledøre.
$^{9}/_{12}$ — $1^{1}/_{2}$″ × 4″ × 6° ru Brædder. }
$1^{1}/_{12}$ — 2″ × 6″ × 8° Planker, Dæksel til Mødding.
1 — 2″ × 11″ × 9° — Trappe og Loftsstige.
$^{2}/_{12}$ — $1^{1}/_{2}$″ × 10″ × 6° Planker, Krybber.

·I·

BORDEGAARD·MED·60·TDR·LAND·MIDDELJORD·

·PLAN·

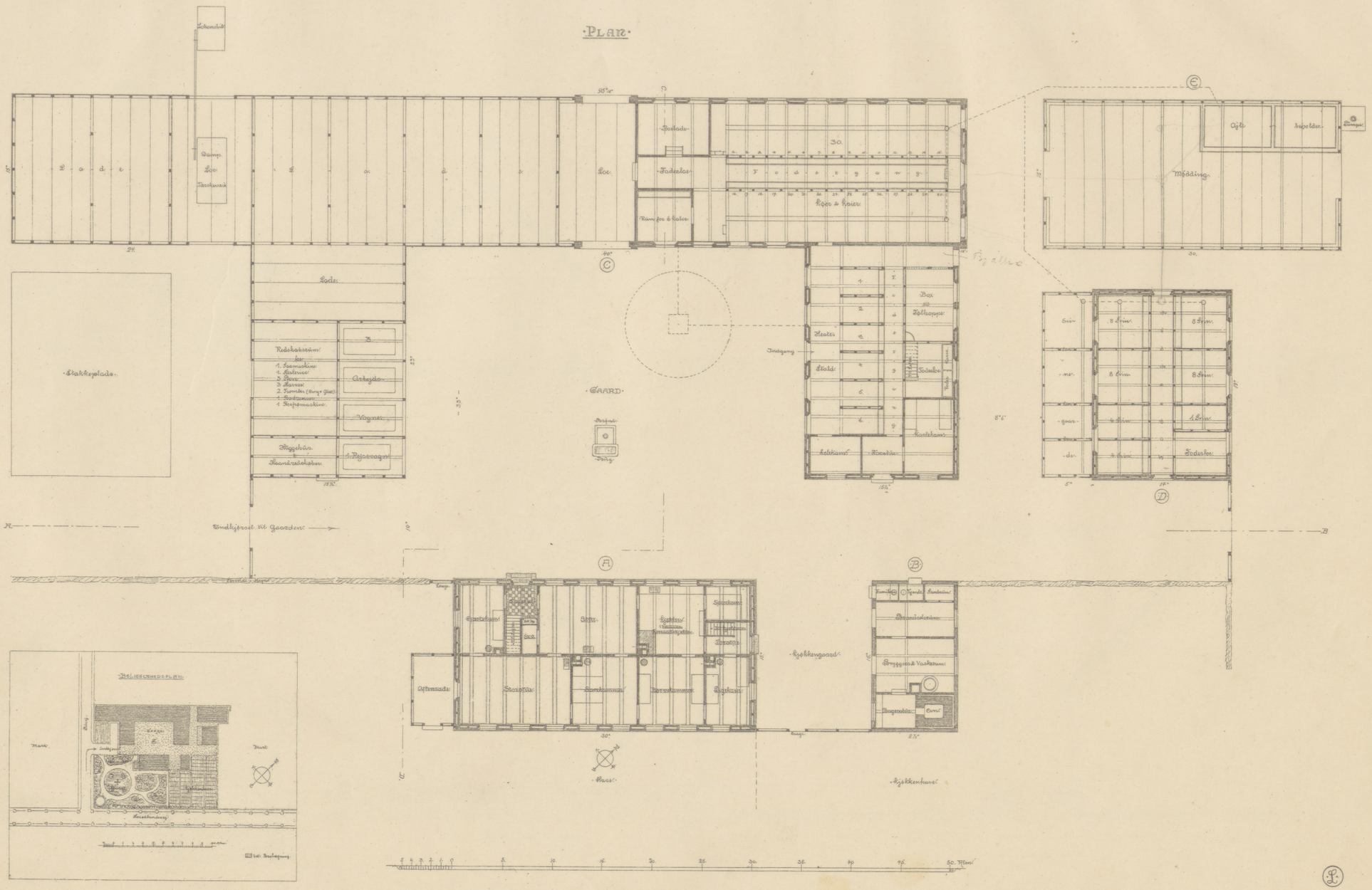
Lokomobil
Damp. Lør Tærskeværk
Lade
Stakkepalads
Rødekalvestald
Tørre
Havre
Kornsiks (Bang & Olufsen)
Rodtærsker
Roepmaskine
Redskabsrum for
Hønsehuse
Arbejdsheste
Vogne
Hakkelseskammer
Hønsehuse
Hønsehuse
Tærskeloft
Tærskeloft
Rum for 6 Kalve
Kjør & Kreatur
Gaard
Indgang
Heste
Stald
Kalvestald
Foderkam.
Box
Tjeldhoppe
Tjeldstald
Tjeldstald
Kartoffelkam.
Møddingsgang
Mødding
Gylle
Kopolter
Pumpe
Stald
Stald
Stald

II

·BONDEGAARD·MED·60·TDR·LAND·MIDDELJORD·

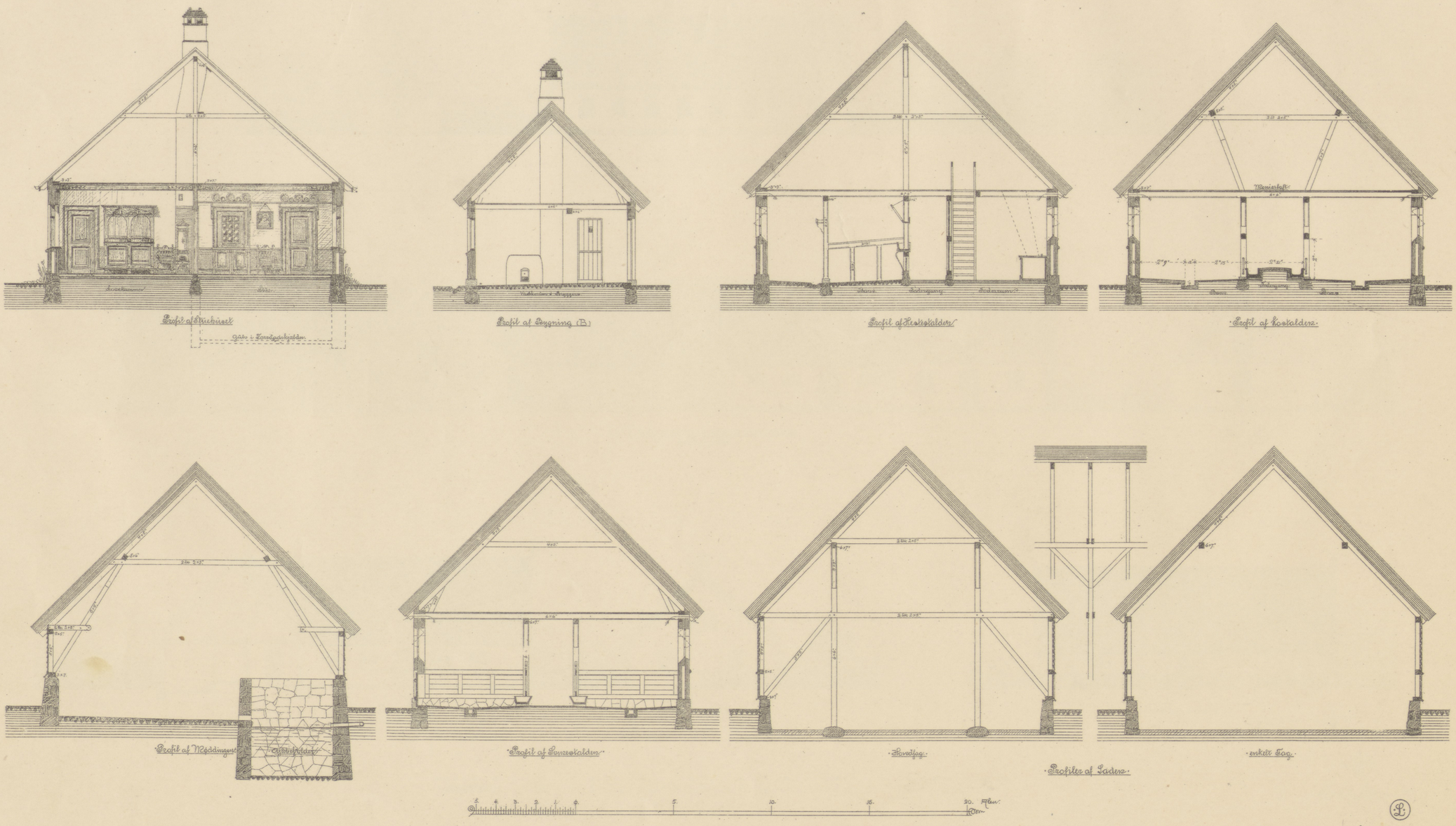

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudstr. 5. Kjøbenhavn.

·BONDEGAARD·MED·60·TDR·LAND·MIDDELJORD·

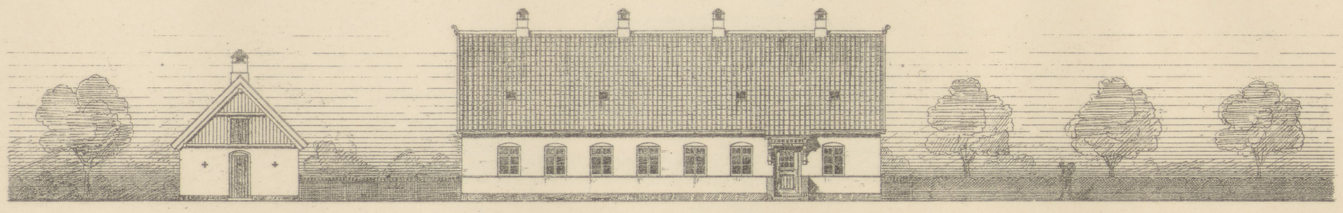

Udhus.

Side af Stuehuset (mod Gaarden).
efter Linien B-A

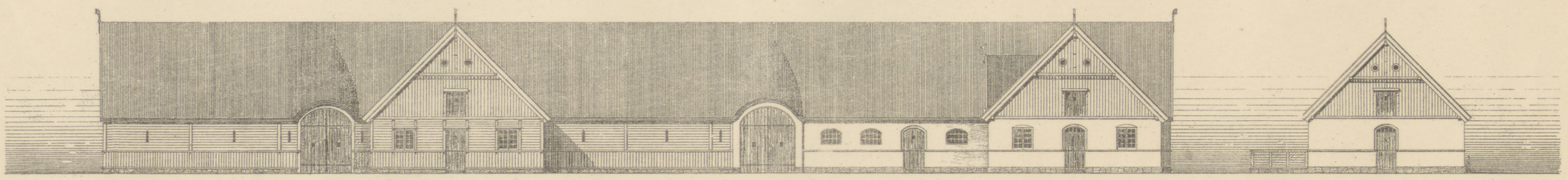

Side af Laden-ko- & Hesteskild m.m. (mod Gaarden).
efter Linien A-B.

Svinehus

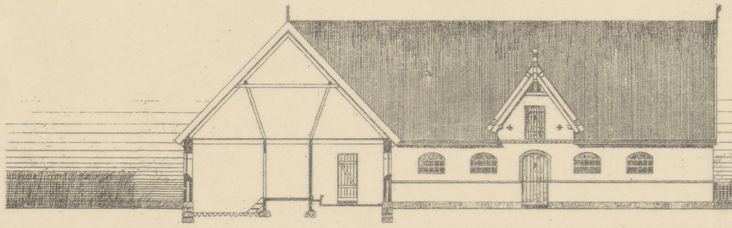

Side mod Gaarden
efter Li. inn C-D.

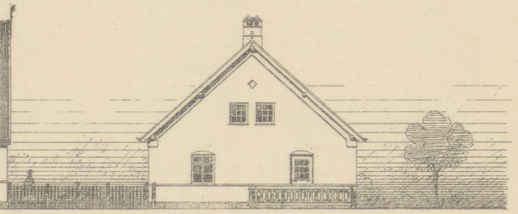

Gavl af Stuehuset

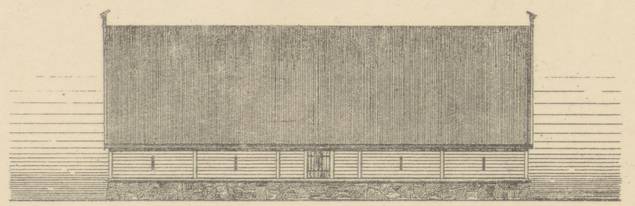

Mødding med Ajlebeholder

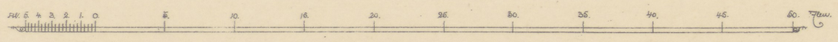

Knud A. Ludvigsen 1894.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudstr. 5. Kjøbenhavn.

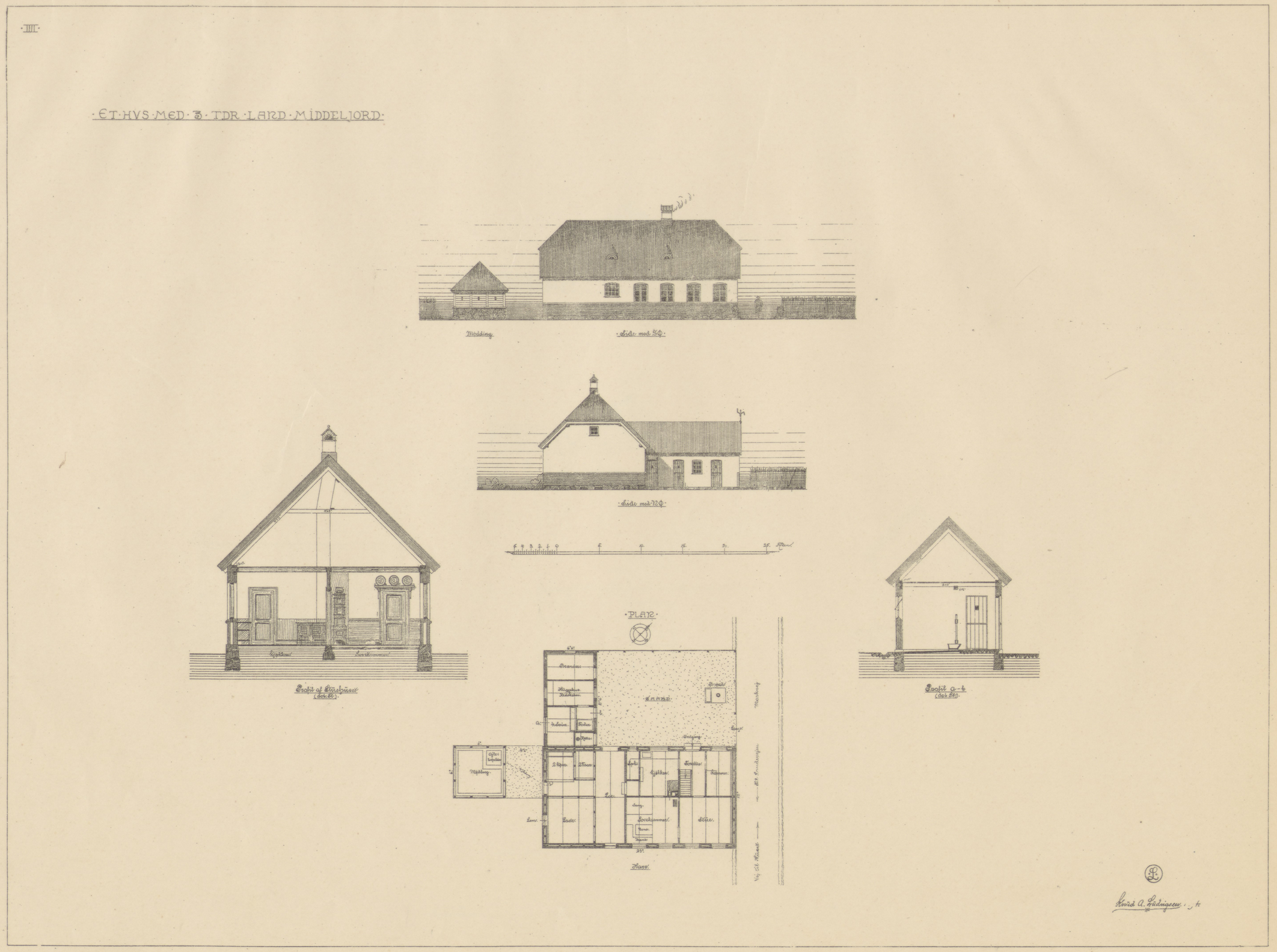

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudstr. 5. Kjøbenhavn.

·V·

·ET·HVS·MED·HAVE·

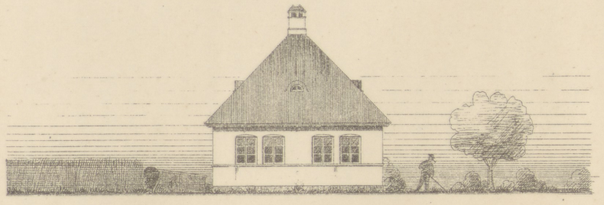

· Side mod Vejen (SØ) ·

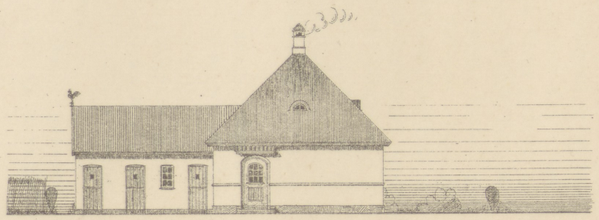

· Side mod SV ·

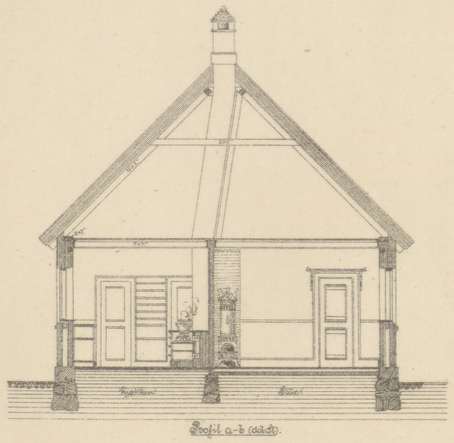

Profil a-b (dd.St).

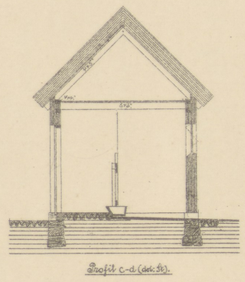

Profil c-d (dd.St).

·PLAN·

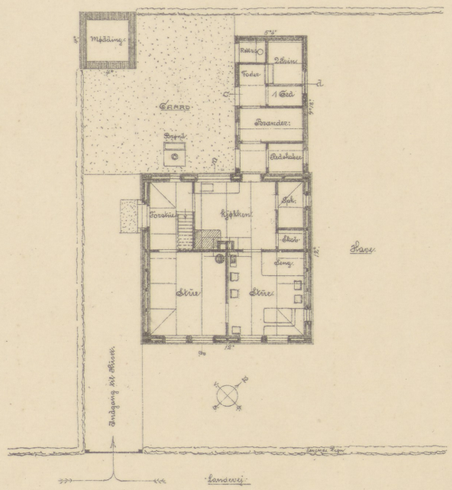

Knud. A. Hjørdrigsen, 1894.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

Anden Præmie

Architekt, Branddirektør J. P. F. Jørgensen, Kolding.

A. En Bondegaard med 60 Tdr. Land Middeljord.

1. **Stuehuset.** Fundament og Sokkel er i en Dybde af 1 Alen og i en Højde af $^1/_2$ Alen — fra Jordlinien — opført af Kampsten, i en Mørtel af 1 Del Cement og 8 Dele Grus; de største Kampsten stilles hen i Ydermuren, de mindre og Skærver i Bagmuren. Fundamentet for Skillerum er et Lag Kampsten og iøvrigt Murstensmurværk. Ydermurene ere opførte af $1^1/_2$ Stens Tykkelse med $^1/_2$ Stens Hulhed med rigelige Bindere, hvis Ender i Muren ere dyppede i flydende Asfalt; Skillerum og Skorstene ere opførte i $^1/_2$ Stens Tykkelse. I Overkanten af Sokkelen er henlagt et Lag Tagpap til Isolering. Ydermurene ere fugede og pudsede og Skillerummene ere ligeledes pudsede. Taget er dækket med rødt Tegl, understrøget i Cement og forsynet med Tagrender og Nedløbsrør. Under Spisekammeret er Viktualiekælder med Betongulv; Loftet herover er pudset Indskudsdække. Paa Loftet er i nordre Gavl indrettet et Gæsteværelse af Bræddeskillerum, der pudses; i søndre Gavl kan anbringes en Rulle. Loftsrummet benyttes iøvrigt som Kornmagasin. Bygningen er forsynet med Bræddegulve, Gibsloft og Bræddeloft og med almindeligt godt Snedkerarbejde.

Anm. Det er hensigtsmæssigt at anvende Betonunderlag under Bræddegulvene; det er i Reglen ikke meget dyrere end murede Piller og sværere Gulvunderlag.

Væggene i Værelserne ere kalkfarvede, Økonomirummene hvidtede.

Til Ventilation af Værelserne er langs de tre Skorstene murede $4^1/_2 \times 9$" Ventilationsrør, hvori er anbragt Ventiler forneden, saaledes at Luften i Værelset tvinges til at cirkulere i dette, forinden den gaar ind i Røret.

Om ønskes kan Forstuen — ved den punkterede Linie — deles ved et Bræddeskillerum, saaledes at der fremkommer et lille Kontor og en mindre Forstue.

Dimensionen af de i Bygningen anvendte Træmaterialier fremgaar af Profiler og Specification.

2. **Stalden.** Fundament og Sokkel udføres paa samme Maade som ved Stuehuset og giver derved fuld Sikkerhed mod Adgang for Rotter. Ydermurene ere — indtil Overkant af Bjælkelag — opførte som ved Stuehuset og fortsættes fra Bjælkelaget med en Trimpelmur af $^1/_2$ Stens Tykkelse og med 1 Stens Piller og Gesims, der er flad og uden Fremspring. Ydermurene ere udvendigt fugede og indvendigt berappede og hvidtede. Skillerummene ere dels $^1/_2$ Sten og dels 1 Sten ved Roerummet, der er fordybet $4^1/_2$ Fod fra Jordlinien; dets Volumen er $16' \times 12^1/_2' \times 13^1/_2' = 2700$ Kubikfod. Taget er paa pløjet 1" Bræddebeklædning dækket med Tagpap Nr. 0, i overskaarne Ruller, og derefter strøget med Taglak.

Gulvet i Foderloen er Mursten paa Fladen, i Roerummet Beton. I Kostalden er Gulvet dannet af en Betonfodergang og Betonkrybber, der kunne være enten med flad eller rund Bund; Leje, Ajlerende og Grebning af Mursten paa Fladen, paa Underlag af Skærver i Cementmørtel, for at forhindre Adgang for Rotter. Selve Ajlerenden er af Mursten paa Kant, er strøget indvendig med flydende Asfalt og forsynet med en Dækplanke med Aabninger langs begge Kanter, Planken lægges paa Tværrevler af Egetræ. Fra en Samlebrønd føres Ajlen gjennem en glasseret 4" Ledning til Ajlekummen i Møddingshuset. Gulvet i Hestestalden er Brolægning, i Foderloen, hvor Hakkelsemaskinen er placeret, og Selekammeret af Mursten paa Fladen, og i Karlekammeret af Brædder. Over hele Bygningen er Bræddeloft. Rygningen er forsynet med Ryttere — Details Fig. 3 — for, i Forbindelse med Aabninger, anbragte mellem Spærene i Overkanten af Ydermurene, at kunne tage Luften fra Staldloftet.

I Kostalden er i Ydermurene anbragt Ventilation mellem Bjælkerne — Details Fig. 2.

I Kostalden er der Spiltoug, Løsholt og Trimpel mellem to og to Køer. Forvæggen til Kalvebaasen er af Brædder; Forvæggen af Boxen er ligeledes af Brædder forneden og Jerntremmer foroven.

Fra Foderloerne er anbragt Stiger til Loftet over Staldene, hvilket Loft benyttes til Hø og Halm. I Taget er indlagt 6 Stk. Tagvinduer.

Fra Brønden i Gaarden er anlagt en Vandledning, gjennem hvilken Vandet pumpes direkte til Krybberne i Kostalden.

Alt indvendigt Træværk i Staldene er strøget med Carbolineum.

Dimensionen af de i Bygningen anvendte Træmaterialier fremgaar af Profiler og Specification.

Anm. I Jylland staa Køerne hyppigst med Hovederne mod Ydermuren, hvor altsaa Fodergang og Krybber ere anbragte. Fortrinet skal være det, «at Kreaturerne præsentere sig bedre» paa denne Maade. Omkostningerne ved denne Maade ere ikke større, end hvor Fodergangen ligger i Midten af Stalden. Ligeledes findes her Køerne staaende mellem Spiltoug, hvilket maa anses for meget heldigt, da de staa langt mere roligt i Baasene. Istedetfor Løsholt og Trimpel til Indbinding, der almindeligt anvendes paa Øerne, træffer man hyppigst i Jylland Kostalden uden denne Indretning. Istedetfor anvendes da den Maade, at Køerne bindes til Hovedstolperne, der gjerne have en Afstand af 3 Alen fra Midte til Midte. I Forkanten — mod Fodergangen — af Krybben er der desuden anbragt et «Forværk», som skal forhindre, at Køerne kunne gaa frem og derved gøde i Lejet. Bekostningen ved denne Maade og saaledes som det er angivet i nærværende Projekt, er den samme. Et «Forværk» er vist i Detail Fig. 1. Det anvendes oftest som fast, men er ogsaa indrettet som «bevægeligt», idet det anbringes i Hængsler paa Hovedstolpen (for at kunne komme til at feje Krybben). Efter min Anskuelse er et saadant Forværk ikke tilraadeligt.

3. **Laden.** Fundament, Sokkel, Ydermure og Tag udføres som ved Stalden beskrevet. Den er indrettet til en Langlo, hvor Tærskemaskinen placeres, og til 2 Tværloer; i Loerne er Lergulv. Resten er til Lade, der er fordybet $^3/_4$ Alen i de 4 midterste Gulve. I den sydligste Tværlo kan Damptærskeværket placeres, med Locomobilet udenfor Laden i Vest. Det er beregnet, at denne Tværlo og den halve Langlo fra Syd benyttes som Lade, hvorefter Ladens Volumen bliver:

Indvendigt Maal . . .	$59^1/_2°$	$\times$ 17°	$\times$ $8^1/_2°$	= 8593	
fordybet Gulv	32°	$\times$ 8°	$\times$ $^3/_4°$	= 162	= 8755
÷ den halve Langlo	17°	$\times$ 6°	$\times$ $4^1/_2°$	= 459	
÷ den nordre Tverlo	17°	$\times$ $7^1/_2°$	$\times$ 6°	= 765	= 1224
Samlet Volumen				7531 ▱ Alen	

Dimensionerne af de i Bygningen anvendte Træmaterialier fremgaar af Profiler og Specification.

Anm. 1) Om ønskes kan Langloen forlænges gjennem det sydligste Gulv med Port i Gavlen mod Syd. Naar Hjørnet ved den nordre Tverlo brydes, kan der skaffes Udkjørsel gjennem denne (angivet ved punkterede Linier i Planen).

2) Angaaende Bekostningerne, naar Laden opføres af Stolpeværk beklædt med Brædder, men iøvrigt af samme Plan og Konstruktion, henvises til Overslaget (efter Recapitulation Side 15).

4. **Vognport m. m.** Fundament, Sokkel, Ydermur og Tag udføres paa samme Maade som ved Stalden. For Redskabsrum og Vognport for Kjørevogne er Porte; Vognporten for Arbejdsvogne er aaben. I Bryggers er Betongulv med Afløb for Spildevand til Samlebrønden udenfor. Her findes endvidere Bagerovnen opført som Nr. 3 paa Tegningen og efter den specielle Beskrivelse. Dette Rum har Gibsloft og over dette samt over Rummene, der indtages af Huggehus, Høns og Ænder, hvilke Loftsrum tænkes benyttede til Oplag for Tørv og Brænde, er Bræddeloft. Mellem Redskabsrummet og Vognportene er Bræddeskillerum; disse Rum tænkes makadamiserede med Affald fra Bygningerne.

Dimensionen af de i Bygningen anvendte Træmaterialier fremgaar af Profiler og Specification.

5. **Svinehuset.** Fundament, Sokkel, Ydermur, Tag og Gulv udføres paa samme Maade som ved Stalden, dog at Trimpelen opføres af 1 Stens kompakt Mur. Skillerummene ere af 6" Mursten og afskures. Krybberne ere af 2" Planker, der tjæres, og beslaas paa Kanten med Jern. Over Stalden er Bræddeloft.

Der er beregnet c. 4¼ □ Alen Leje og 16" Krybbe for hvert voxent Svin. Imellem Sobaasene er anbragt 2 mindre Baase for Pattegrise, hvortil Adgangen er fra Sobaasene gjennem en lille Lem ved Gulvet, saaledes at Grisene uhindret kunne fodre i eget Rum og forebygge, at Soen æder Grisenes Mælk. I Sobaasene er endvidere anbragt Skærme af ¾" trukne Jernrør og 6" fra Gulv og Skillerum, for at forebygge, at Svinene ligge Smaagrisene ihjel.

Til Loftsrummet, hvoraf den sydligste Ende kan anvendes til Svinefoderoplag, haves Adgang indvendig fra ved en Stige og udvendig gjennem Lemmen i den sydlige Gavl.

Lemmene over Krybberne ere af Træ, til at hænge i Bommen over samme, Dørene til Baasene ere som angivet i Details Fig. 4, indrettede som tre fligede, der gjør det muligt at lukke for Midtergangen og Nabobaasen, saaledes at Svinene bekvemt kunne flyttes fra den ene Baas til den anden.

Alt indvendigt Træværk stryges med Carbolineum.

Dimensionen af de i Bygningen anvendte Træmaterialier fremgaar af Profiler og Specification.

6. **Møddingshuset** er opført af Tømmer og dækket med Tagpap paa pløjet 1" Bræddebeklædning. Møddingspladsen er fordybet 2 Alen, Siderne ere satte af Kampsten og Bunden brolagt. Ajlekummen er opført af 1 Stens Mur i Cementmørtel og asfalteret indvendig. Dens Volumen er 1512 Kubikfod, regnet indtil Afløbsrørene fra Staldene, den er dækket med et Bræddegulv paa Underlag og forsynet med en Ajlepumpe af Kjædesystemet.

Dimensionen af de i Bygningen anvendte Træmaterialier fremgaar af Profiler og Specification.

Anm. Om ønskes kan Sidevæggene beklædes, Luft og Lys anbringes da i Overgavlene. Angaaende Bekostningerne herved henvises til Overslaget (Side 15).

7. **Brønd med Pumpe.** En Brønd, 12 Alen dyb, 2½ Alen i Diameter, graves og sættes af Brøndsten. Den forsynes med en god frostfri Pumpe med højt Overstykke samt med Brønddække af Planker paa Egeunderlag. Som omtalt ved Stalden føres en Vandledning direkte fra Pumpen til Kostalden. Om ønskes kan en Ledning føres til Bryggerset og Hestestalden med Beholdere i disse Rum.

8. **Spilde- og Tagvandsafledninger** samt Fortov.

I en Bredde af 1½ Alen er der udenom alle Bygninger anbragt et Fortov af almindelige simple og utildannede Brosten. Dette er forsynet med Rendesten, der har Fald til de i Nærheden af Gaarden tænkte Grøfter, der saaledes maa ligge i passende Dybder. Afløbet fra Køkkenet og Bryggerset føres gjennem en glasseret 3" Ledning til den ved Vognporten anlagte Samlebrønd, og udmunder i Grøften i Syd.

9. **Folde** til Svin, Kalve og Plage ere, som Planen angiver, opførte ved Svinehuset og i det nordvestlige Hjørne af Gaarden. De ere udførte af 4" Tømmer, 2 Alen over og 1 Alen i Jorden, med paanaglede finske Lægter, med fornødne Laager ved Svinehuset og Led ved Kalve- og Plagefolden.

Slutningsbemærkning.

Bjælkelagene i Stalden ere beregnede slethøvlede, Stolper og øvrige Staldindretning afrettet og høvlet. Det øvrige Tømmer i Bygningen er kun beregnet at skulle behandles saa meget, som er sædvanligt for Afbindingen. Høhæk er ikke beregnet; det bruges nu sjældent.

I Tagværkerne er — af Hensyn til Rejsningsarbejdet — anvendt enkelte Kobbaand (i Enderne af Bygningen); ellers ere disse Baand udeladte, da de hæmme Indsætning af Korn og Halm og ere unødvendige, fordi Tagværket ved Bræddebeklædningen, og da Tagene ere afvalmede, faa tilstrækkelig Stivhed, ligesom Tagaasene ere beregnede saa stærke, at de let ville kunne bære den Vægt, der kommer til at hvile paa dem.

At udføre Etageadskillelsen i Staldene af Staalbjælker med Hvælvinger og Lerlag paa Underslag — Dragere og Stolper — af Tømmer, maa anses for det Heldigste. Denne Bygningsmaade, at gjøre Underslagene af Tømmer, tilfredsstiller ganske vist ikke alle Fordringer til en brandfri Stald, men bruges desuagtet meget af økonomiske Hensyn, da Dragere og Søjler af Jern og den deraf følgende Staldindretning bliver noget dyr. Hovedsagen er, at Lerlaget bliver godt behandlet og ikke gjøres for tyndt. Prisforskjellen er angivet under Overslaget (Side 15).

Med Hensyn til Bygningernes indbyrdes Beliggenhed er der gaaet ud fra 1) at Beboelsen i Stuehuset ligger mod Øst og Vest, 2) at de dagligt benyttede Rum her vende mod Gaarden, 3) at Kjælder og Spisekammer ligge mod Øst og 4) at Mødding og Vognport ligge mod Nord.

Bagerovne paa Landet.

For Fuldstændigheds Skyld har jeg medtaget 3 forskjellige Bagerovne som almindeligst bruges, nemlig: Nr. 1 til Næringsbrug og med Kulfyring, og Nr. 2 og Nr. 3 til Husbrug, til Fyring med Tørv eller Brænde.

Ovnen Nr. 3 er anvendt i nærværende Projekt og er beregnet til 8 Skp. Rug, idet man for Ovne til Husbrug regner 1 □ Alen Herd for hver Skp. Rug. Ovnen er muret af brændte Sten i Ler, der er stærkere end Kalkmørtel, som langt lettere bliver poreus paa Grund af den stærke Hede, Murværket er udsat for.

Maal og Murtykkelse fremgaa af Tegningen. Over Ovnhvælvingen er placeret 2 Stkr. 4½" Trækrør, der gaar til et 6" Samlingsrør, der fører til Skorstenen. Naar Ovnen er hed, stikkes det i Samlingsrøret anbragte Spjeld. Skorstenen kan placeres paa Midten eller i Hjørnerne af Ovnen eftersom Anlæget fordrer det. I sidste Tilfælde føres Samlingsrøret over Trækrørene til Skorstenen; denne kan ogsaa anbringes i Forsidens Hjørner, Samlingsrøret vil da komme til at ligge som angivet ved Ovnen Nr. 2.

Træk- og Samlingsrør renses gjennem den i Forsiden anbragte 6" Rensedør.

Til Ophedning af denne Ovn er 70 Stkr. gode Tørv tilstrækkelig.

Hvis Rummet over Ovnen skal benyttes til Tørring eller Opbevaring, skal det ifølge Brandpolitilovens Bestemmelse overhvælves. Denne Hvælving er vist i punkterede Linier ved Ovnen Nr. 3 Snit a—a.

Ovnen Nr. 2 er for aabne Skorstene. Samlingsrøret ligger foran, optagende de 2 Trækrør og udmunder gjennem et kort 6" Rør i den aabne Skorsten. Naar Ovnen er hed stikkes de i Trækrørene anbragte Spjeld. Iøvrigt er Ovnen af Størrelse og Brændselsforbrug som Nr. 3.

Rummet over Ovnen er ikke beregnet til at kunne benyttes til Tørring eller Opbevaring, hvorfor Rummet er fyldt med Sand; skal Rummet benyttes som Opbevaringssted, maa det mures som ved Ovn Nr. 3 anført.

Ovnen Nr. 1 er beregnet til Landbageri og med Kulfyr samt til 2 Td. Rug. Ved saadanne Ovne regner man ¾ □ Alen pr. Skp. Rug. Den udvendige Mur er i ½ Stens Tykkelse hele Ovnen over, opført af ildfaste Sten og i ildfast Ler, ligeledes er Herden ildfast, til hvilken tyske Bagerovnsfliser særlig kunne anbefales; de koste i Bundter paa 5 Stk. Kr. 2,50 pr. □ Alen. Trækkene og Fyret fremgaa af Tegningen. Naar Ovnen er hed lukkes de 4 Trækrør med Rensedøre (uden Hængsler), Fyret trækkes og Fyrrummet dækkes med en Jernplade.

Det indvendige Murværk under Herden er ved alle 3 Ovne af Kampsten; over den første Kappe lægges 2 Ankre, med Forskud og Møttrik af ⅞" Rundjern.

Ovnen Nr. 1 og 3 har jeg under Opførelsen havt Tilsyn med i den sidste Tid. De ere i alle Maader tilfredsstillende: de opfylde Brandpolitilovens Bestemmelser, trække godt og ere meget brændselsbesparende.

Bekostningen ved Ovnen Nr. 3 andrager:

½ Kbfvn. Kampsten	à 10,00,	Kr. 5,00
4750 Stk. Mursten	à 16,00,	— 76,00
1 Stk. Ovndør 12" × 18'		— 6,00
1 Stk. Rensedør 6" × 6'		— 1,50
1 Stk. Spjeld		— 1,50
2 Stk. Ankre vog 50 ℔		— 10,60
Murarbejdsløn (c. 325 Kubikfod)		— 30,00
(pr. Kbfd. af Ovnens Volumen 0,40 Ø.)		Kr. 130,00

B. Et Hus med 3 Td. Land Middeljord.

1. **Beboelse og Stald.** Fundament, Sokkel, Ydermur og Tag udføres paa samme Maade som Bondegaardens Stuehus og Staldbygninger, dog at Trimpelen er 1 Stens kompakt Mur. Taget er af Pap. Forstue, de 2 Stuer, Køkken og Spisekammer ere forsynede med Bræddegulv og Gibsloft; Huggehuset er uden Gulv; det er tænkt at kunne benyttes som Værksted for en mindre Næringsvej, der ofte drives i Forbindelse med et lille Landbrug. Fra Huggehus er Adgang til Stalden, der er forsynet med jernbeslaaede Trækrybber til Svinene og med Betonkrybber til Køerne. Gulvene i Baasene ere af Mursten paa Fladen paa Underlag af Skærver; iøvrigt er Stalden brolagt.

Fra Stalden føres en glaceret 4" Ledning til Ajlekummen; over hele Huset er Bræddeloft. Fra Forstuen er Opgang til Loftet, der er delt ved et Bræddeskillerum. I den sydlige Gavl kan, om ønskes, indrettes et Loftsværelse.

Ventilationen af de 2 Stuer sker paa samme Maade som ved Bondegaardens Stuehus.

2. **Laden** er opført af Tømmer og Brædder og dækket med Tagpap. I Loen er Lergulv og Porte i den udvendige Bræddebeklædning.

3. **Møddingshus** m. v. Den fordybede Mødding er opført af 1 Stens Mur i Cementmørtel for at kunne bevare den flydende Gødning. Ligeledes er Ajlekummen opført af 1 Stens Mur i Cementmørtel og asfalteret. Denne rummer 6' × 6' × 3' = 108 Kubikfod og er forsynet med et Dække. Bunden af Møddingen er brolagt og overgydt med en Cementblanding. Endelig findes her en Retirade af Brædder.

4. **En Brønd,** 7 Alen dyb, 2¼ Alen i Diameter findes i Gaarden. Den er forsynet med en frostfri Pumpe og Dække. Omkring Husene er anlagt 1½ Alen bredt Fortoug med Rendesten.

Dimensionerne af de i Husene anvendte Træmaterialier fremgaa af Profiler og Specifikation.

Hvis Huset beboes af en Haandværker, vil den paa Ejendommen lignede Bygningsafgift kun blive beregnet af selve Værkstedsrummet, og af dette i Reglen ikkun med Halvdelen.

C. Et Hus med Have.

1. **Beboelse m. m.** Fundament, Sokkel, Ydermure, Tag, Gulve, Gibsdæk, Loft og Ventilation ere udførte som ved B beskrevet. Fra Forstuen og Stalden haves Adgang til Loftet ved en Stige.

2. **Møddingshus m. m.** Brønd, Brolægning, Retirade og selve Møddinghuset er udført som ved B beskrevet.

Dimensionerne af de i Husene anvendte Træmaterialier fremgaa af Profiler og Specification.

Hvis Huset beboes af en Haandværker, vil det paa Grund af sit ringe Grundareal ikke blive paalignet Bygningsafgift med mindre et af Rummene udelukkende bliver benyttet som Værksted. I dette Tilfælde beregnes denne Afgift kun af Værkstedet.

Specification.

Ved Opførelsen af Bygninger paa Landet er det mange Steder heri Landet Brug, at man vil spare paa Fundamentet og nøjes med at grave det et Spadestik i Jorden. Følgen heraf er, at Fundamentet sætter sig og atter hæves af Frosten, hvorved det forskyder sig og bevirker, at Muren i Tidens Løb bliver skæv og tilsidst faldefærdig. I nærværende Specification ere Fundamenterne, hvad ogsaa er anført under Beskrivelsen, beregnede i en Dybde af 1 Alen fra Jordlinien.

Angaaende de i Specificationen anførte Priser bemærkes:

Kampsten variere meget i Prisen, eftersom Egnen er rig eller fattig paa dette Materiale. Kampsten kan saaledes faas alene for Transportomkostningerne, og de kunne koste indtil 30 Kr. pr. Kubikfavn (uden Transport); paa min Egn kjøbes de for 6 à 8 Kr., simple Brosten koste noget mindre.

Grus kjøbes i Reglen fra Grusgrav og koster pr. Læs (6 à 7 Td.) fra 25—60 Øre.

Mursten koste i de senere Aar fra 13—18 Kr. paa Teglværket. Har Bygherren selv Teglværk, hvilket hyppigt er Tilfældet i Jylland, sjældnere paa Øerne, koste Mursten i Reglen 6 Kr. i Stryge- og Brændeløn og 4 Kr. til Brændsel (Salgsprisen af 2000 Tørv) foruden Brugen af Teglværket, der højst kan sættes til 1 Kr. Paa min Egn koste gode Mursten 14 à 16 Kr.

Kalk og Cement kjøbes nu overalt for de i Specifikationen anførte Priser: Kr. 3,50 og Kr. 6,00.

Tømmermaterialier. Prisen paa indført (svensk) Tømmer og Brædder stiller sig temmelig ens over hele Landet, hvad Indsenderen heraf hyppigt har Lejlighed til at kontrollere. Skovtømmer er særdeles anvendeligt til Landbrugsbygninger, særlig til Tagværker, men da det findes paa spredte Steder heri Landet, anvendes det sjældnere. I Frederiksborg Amt og fra de jydske Plantager leveres endel Bygningstømmer, men Priserne synes at nærme sig stærkt Priserne paa indført Tømmer, og Kvaliteten er vel heller ikke saa god.

Arbejdslønnen. Medens Landhaandværkerne paa Øerne holde sig til ét bestemt Fag, træffer man hyppigt i Jylland, at flere Fag udføres af én og samme Mand, han udfører da baade Murer- og Tømmerarbejdet, ofte tillige Snedker-, Glas- og Skifferdækkerarbejdet. Beregningen af Arbejdslønnen foregaar derfor noget forskjellig. I Jylland arbejdes til de laveste Priser, paa Fyn og Lolland-Falster til lidt højere, og paa Sjælland til de højeste Priser; paa Sjælland er endelig Nordsjælland og Egnen omkring Kjøbenhavn de dyreste.

Overalt arbejdes vistnok efter en Priskurant, som Grundlag for Beregningen, men de senere Aars store Konkurrence — det meste Bygningsarbejde paa Landet udføres i Reglen nu efter Tilbud fra Flere — i Forbindelse med, at der opstaar flere og flere Landhaandværkere, gjør, at en saadan Priskurant aldrig overholdes. Ofte udstykkes et Bygningsarbejde, som nærværende, til flere Haandværkere, saaledes at f. Ex. En paatager sig Stuehuset og en af de andre Bygninger, og en Anden Resten, dette finder navnlig Sted i Jylland, hvor, som anført, flere Fag ere samlede paa én Haand. Paa Øerne er Reglen, at en Murer overtager Murarbejdet, en Tømrer Tømmerarbejdet o. s. v.

Nedenstaaende anføres endel Priser, efter hvilke Arbejdslønnen for endel af Jylland beregnes for Bygninger, som i nærværende Projekt.

Murarbejde. Der beregnes for et Stuehus, som nærværende, for alt Murarbejdet, Puds og Fugning inclusive Haandlanger og Stillads 10 Kr. pr. 1000 Stk. Sten, der medgaa til Bygningen, 10 à 12 Kr. pr. 1000 Stk. Tagsten; den kløvede Sokkel udføres i Dagløn (c. 3½ Kr. pr. Dag). For Stalde beregnes ligesom for Lader fra 4—8 Kr. pr. 1000 Stk. Sten (efter Udførelsen).

Beregning af de enkelte Arbejder stiller sig omtrent saaledes:

Muring af 1½ Stens hul Mur (15"—17") 0,30, 1½ Stens kompakt Mur 0,28, 1 Stens hul Mur (11"—13") 0,25, 1 Stens kompakt Mur 0,23, ½ Stens Skillerum 0,15. Grovpuds 6 à 7 Øre, Finpuds 8 Øre, Gibsloft 8 à 10 Øre, Betongulv 9, 10 à 11 Øre, Fugning med runde Fuger 10 à 12 Øre, med glatte 8 à 9 Øre — alt pr. □ Alen. Betonkrybber 0,60 pr. løbende Alen, Tagsten pr. 1000 Stk. at indhugge og understryge 10 à 12 Kr.

Tømmerarbejde: pr. Fag Bjælke, Spær og Lægtning (som Stuehuset) Kr. 1,50 pr. Fag, pr. Alen Lade og Stald, indtil 15 Alens Dybde: for Bjælker, Spær, Trimpel og Underslag fra 2 Kr. pr. løbende Alen af Bygningen, dybere Bygninger 3—4 Kr. pr. Alen; Forskalling til Pap 3 Øre, Tækning med Pap inclusive Strygning 3 à 4 Øre, Loft 5 à 6 Øre, Gulv 6 à 7 Øre, Forskalling 3 Øre pr. □ Alen, Gulvunderlag 5 à 6 Øre pr. løb. Alen, Kospiltoug 3 à 4 Kr. pr. Stk., Hestespiltoug inclusive Krybber 6 à 8 Kr., større Døre 3, 4 à 5 Kr. pr. Stk., glatte Porte: smaa 4 à 6 Kr., større 12—16 à 20 Kr. pr. Stk. Trapper 4, 6, 8 à 10 Kr. og højere. Til Loft, Gulv, Tagbeklædning, Døre og Porte leverer Bygherren Brædderne høvlede og pløjede.

I Virkeligheden faaes disse Priser imidlertid ikke, men gaa ved Konkurrence lavere, og den endelige Beregning af Arbejdslønnen bestemmes derfor oftest ved Sammenligning mellem de ensartede Bygninger, vedkommende Haandværker tidligere har udført.

I nærværende Specification er anført i Arbejdsløn en Pris, der er noget højere end Landhaandværkerne paa min Egn i Reglen faa for lignende Arbejder. Kalklæskning og Kløvning af Kampsten til Sokkelen er indbefattet i Murarbejdslønnen. Der er gaaet ud fra, at Bygherren selv gjør alle Indkjøb af Materialier. Tømmermaterialierne ere beregnede efter svensk Kvalitet og der er, særlig til Bræddeposterne, givet et mindre Tillæg til Forskæring. Kørselsomkostninger er ikke beregnet.

A. En Bondegaard med 60 Tdr. Land Middeljord.

1. Stuehuset.

Murmaterialier.

7	Kbfvn. Kampsten	10,00.	70. "	
50000	Stk. Mursten	16,00.	800. "	
54	Td. Kalk	3,50.	189. "	
6	— Cement	6,00.	36. "	
60	Læs Grus	0,50.	30. "	
5000	Stk. røde Tagsten	53,00.	265. "	
6	Alen Trappesten	4,00.	24. "	
600	□ Alen Rørvæv	0,05.	30. "	
5	Ruller Isoleringspap	1,75.	8. 75	
100	℔ Asfalt til Bindere	0,06.	6. "	
				1458. 75
	Murarbejdsløn med Tillæg af Haandlanger og Stillads		625. "	625. "

Tømmermaterialier.

70	Alen 4/4" Murlægte	0,16.	11. 20	
370	— 7/7" Bjælke	0,50.	185. "	
560	— 5/6" Spærtømmer	0,28.	156. 80	
400	— 5/5" Gulvunderlag	0,23.	92. "	
1800	— 1¼" × 7" h. og pl. Gulvbrædder	0,14.	252. "	
1800	— 1¼" × 7" do. Loftsbrædder	0,12.	216. "	
2000	— 1" × 6" Forskallingsbrædder	0,05.	100. "	
350	— 1" × 6" Indskudsbrædder	0,06.	21. "	
80	— 1¼" × 7" Skillerumsbrædder	0,10.	8. "	
60	— 1¼" × 7" Beklædningsbrædder	0,14.	8. 40	
1700	— 1¼" × 3" Lægter	0,05.	85. "	
90	— 1½" × 8" Planker til Trapper	0,25.	22. 50	
50	— 2" × 9" — - —	0,40.	20. "	
50	— 2" × 5" Planker til Skalke	0,16.	8. "	
				1185. 90
			at overføre	3269. 65

Tømmerarbejdsløn. Overført 3269. 65

Afbinding, Rejsning, Lægtning, Gulve, Loft, Indskud, Forskalling, Skillerum og Trapper	225. "		225. "

Snedkerarbejdet (incl. Beslag).

1	Stk. udvendig Dør		38. "	
2	— — —	22,00.	44. "	
14	— 3 rammede Vinduer	13,00.	182. "	
2	— 4 — —	10,50.	21. "	
1	— Kjældervindue		3. 50	
13	— indvendige 4-fyldings Døre	16,00.	208. "	
150	Alen 1" × 6" Forbrædt	0,14.	21. "	
120	— ¾" × 3½" Forbrædt	0,09.	10. 80	
	Kjøkken- og Spisekammerindretning		60. "	
				588. 30
	Glasarbejdet til Vinduer og Døre		65. "	65. "
	Malerarbejdet ved Vinduer og Døre, Forlister m. v. samt Streger ved Loftet i de kalkfarvede Stuer		90. "	90. "

Diverse.

6	Stk. 9" Rensedøre	2,00.	12. "	
6	— 4½" × 9" Ventiler	3,00.	18. "	
20	— Bjælkeankre	0,50,	10. "	
25	— Luftriste	0,30.	7. 50	
	Søm og Spiger $\frac{5000}{3"} = 5{,}50$, $\frac{10000}{3\frac{1}{2}"} = 15{,}50$, $\frac{2000}{4"} = 4{,}30$		25. 30	
86	Alen Tagrende og Nedløbsrør (med Jern)	1,00.	86. "	
6	Stk. 6 Stens Tagvinduer (incl. Glas)	6,00.	36. "	
	Uforudsete Udgifter		17. 25	
				212. 5
	(pr. □ Alen Kr. 9.30)		Kroner	4450. "

Anm. 1. 7 Stk. Ovne og 1 Stk. Komfur (med Rør og Plader) af passende Størrelse koster . . . . . Kr. 375. "

— 2. Maling og Tapetsering af Stuehusets Indre i alm. Arbejde koster — 350. "

2. Stalden.

Murmaterialier.

8½	Kbfvn. Kampsten	10,00.	85. "	
66000	Stk. Mursten	16,00.	1056. "	
60	Td. Kalk	3,50.	210. "	
23	Td. Cement	6,00.	138. "	
65	Læs Grus	0,50.	32. 50	
9	Alen Dørsten	3,00.	27. "	
6	Stk. afrettede Stolpesten med Huller	1,25.	7. 50	
46	Stk. ru Stolpesten med Huller	0,40.	18. 40	
7	Ruller Isoleringspap	1,75.	12. 25	
80	℔ Asfalt til Ajlerenden	0,06.	4. 80	
				1591. 45
	Murarbejdsløn med Tillæg af Haandlanger og Stillads		530. "	530. "

Tømmermaterialier.

95	Alen 4/4" Murlægter	0,16.	15. 20	
450	— 6/6" Bjælker	0,33.	148. 50	
690	— 3/6" Spær og Stiver	0,19.	131. 10	
196	— 2/6" Tænger og Hanebjælker	0,14.	27. 44	
270	— 5/6" Aase	0,28.	75. 60	
185	— 5/5" Trimpelstolper, Kobbaand og Gulvunderlag	0,23.	42. 55	
120	— 5/6" Dragere i Kostalden	0,28.	33. 60	
130	— 5/5" sauget Kostaldstømmer	0,30.	39. "	
40	— 4/4" — —	0,20.	8. "	
48	— 6/7" Dragre i Hestestalden	0,42.	20. 16	
120	— 6/6" Spiltougstømmer	0,33.	39. 60	
30	— 5/5" —	0,23.	6. 90	
3600	— 1¼ × 7" h. og pl. Loftsbrædder	0,12.	432. "	
5000	— 1 × 6" pl. Tagbeklæening	0,07.	350. "	
88	Ruller Tagpap Nr. o	2,00.	176. "	
820	℔ Taglak	0,06.	49. 20	
300	Alen 1¼ × 7" Brædder til Døre og Lemme	0,14.	42. "	
60	— 2 × 7" Planker til Døre og Lemme	0,30.	18. "	
60	— 1½ × 5" Planker til Døre og Lemme	0,12.	7. 20	
150	— 1¼ × 7" Brædder til Ventiler	0,14.	21. "	
160	— 1¼ × 7" Gulvbrædder	0,14.	22. 40	
75	— 1½ × 10" Planke til Krybber	0,35.	26. 25	
55	— 2 × 9" Planke til Ajlerende	0,40.	22. "	
200	— 1¼ × 7" Beklædning ved Box m. v.	0,14.	28. "	
80	— 1 × 6" Ventiler i Kostalden	0,10.	8. "	
				1789. 70

Tømmerarbejdsløn.

Afbinding, Rejsning, Tag, Loft, Staldindretninger, Døre, Lemme, Ventiler, Beklædning samt Strygning med Carbolineum	500. "	500. "

Diverse.

Søm og Spiger $\frac{200}{6"} = 1,40$, $\frac{11000}{3"} = 12,10$, $\frac{11000}{3\frac{1}{2}"} = 17,05$, $\frac{35000}{1\frac{1}{2}"} = 17,50$			48. 05
30	Stk. Bjælkeankre	0,50.	15. "
	Beslag til samtlige Døre og Lemme		50. "
	Bindselsstænger af 5/8" Rundjærn til 30 Kreaturer	1,70.	51. "
	Beslag til 6 Stk. Spiltoug	4,00.	24. "
33	Alen 1½" galv. Rørledning med 2 Haner		65. "
19	Stk. 4" glasseret Ajleledning	0,80.	15. 20
14	— Jernvinduer incl. Glas	12,00.	168. "
1	— Trævindue incl. Glas		12. "
2	— 9" Rensedøre	2,00.	4. "
1	— 9" Rist til en Samlebrønd		3. 50
52	— Pigge til Stolper	0,15.	7. 80
5	Alen Skillerum af 3/4" Rør ved Boxen		12. "
136	℔ Carbolineum	0,20.	27. 20
6	Stk. 6 Stens Tagvinduer med Glas	5,50.	33. "
	15 Favne Brolægning.		
1¼	Kubikfavn Brosten	6,00.	7. 50
10	Læs Grus	0,50.	5. "
	Arbejdsløn		15. 60
			563. 85

(pr. □ Alen Kr. 5,80.) Kroner . . . . 4975. "

Anm. 1. 1 Ovn til Karlekammeret koster 40 Kr.

— 2. Ifølge foranstaaende Beregning koster Etageadskillelsen (Bjælkelag og Loft) af Træ til hele Stalden Kr. 725,00. — Af Staalbjælker (Nr. 14) med Hvælvinger paa Fladen (almindelige Sten) og Lerlag vil den — ifølge forudgaaet Beregning — koste Kr. 1150,00 eller Kr. 425,00 mere.

Monier (Jernindlæg i Cementmasse) anvendes nu ogsaa som Etageadskillelse i Landbrugsbygninger, om det end, nærmest paa Grund af Prisen, ikke har været meget benyttet. Det er umaadelig stærkt og bekvemt som saadan og modstaar, ifølge Erfaringer fra Udlandet, fuldstændig Ildens Paavirkning. Monierkonstruktioner udføres vistnok endnu kun fra Kjøbenhavn, hvorfra er udført Monierarbejder, bl. a. til Staldbygningerne paa Landbohøjskolen, til Staldbygninger paa Giesegaard o. fl. a. Bekostningen af Monier som Etageadskillelse til nærværende Stald vil være, incl. Staalbjælker Nr. 15 og med 6' Afstand, c. 2400 Kr.

3. Laden.

Murmaterialier.

9	Kbfvn. Kampsten	10,00.	90. "	
42000	Stk. Mursten	16,00.	672. "	
46	Td. Kalk	3,50.	161. "	
60	Læs Grus	0,50.	30. "	
5	Td. Cement	6,00.	30. "	
4	Ruller Isoleringspap	1,75.	7. "	
				990. "
	Murarbejdsløn med Tillæg af Haandlanger og Stillads		360. "	360. "

Tømmermaterialier.

125	Alen 4/4" Murlægter	0,16.	20. "	
148	— 7/7" Bjælke	0,50	74. "	
25	— 8/8" Portkæmfer	0,90.	22. 50	
25	— 4½/8" —	0,50.	12. 50	
			129. "	
	at overføre			1350. "

	Overført		129. "	1350. "
260	Alen 6/6" Stormstiver Løsholt Bjælker	0,33.	85. 80	
125	— 6/7" Aase	0,42.	52. 50	
200	— 5/6" Trimpelrem, Kobbaand m. v.	0,28.	56. "	
140	— 5/1" Trimpelstolper, Lostolper m. v.	0,23.	32. 20	
680	— 3/6" Spær og Stiver	0,19.	129. 20	
150	— 2/6" Tænger og Hanebaand	0,14.	21. "	
102	Ruller Tagpap Nr. o	2,00.	204. "	
5800	Alen 1 × 6" pl. Tagbeklædning	0,07.	406. "	
950	℔ Taglak	0,06.	57. "	
500	Alen 1 × 7" Beklædning ved Loerne	0,09.	45. "	
520	— 1¼ × 7" Brædder til Porte	0,14.	72. 80	
70	— 1½ × 7" — - —	0,20.	14. "	
				1304. 50

Tømmerarbejdsløn.

Afbinding, Rejsning, Tag, Beklædning og Porte	300. "	300. "

Diverse.

Søm og Spiger $\frac{500}{6"} = 3,50$, $\frac{1000}{4"} = 2,15$, $\frac{15000}{3"} = 16,50$, $\frac{38000}{1"} = 19,00$			41. 15
14	Stk. Bjælkeankre	1,00.	14. "
16	Stk. 1/2" Bolte til Kæmfere	0,50.	8. "
	Beslag til Porte og Lemme		60. "
4	Stk. Jernvinduer (incl. Glas)	12,00.	48. "
	Lægning af 475 □ Alen Lergulv		50. "
	Maling af Porte og Vinduer		25. "
	Uforudsete Udgifter		24. 35
			270. 50

(pr. □ Alen Kr. 3,00.) Kroner . . . . 3225. "

4. Vognport m. m.

Murmaterialier.

4	Kubikfavne Kampsten	10.00.	40. "	
18000	Stk, Mursten	16,00.	288. "	
20	Td. Kalk	3,50.	70. "	
7	Td. Cement	6,00.	42. "	
22	Læs Grus	0,50.	11. "	
90	□ Alen Rørvæv	0,05.	4 50	
11	Stk. Stolpesten	1,25.	13. 75	
2	Ruller Isoleringspap	1,75.	3. 50	
				472. 75
	Murarbejdsløn med Tillæg af Haandlanger og Stillads		190. "	190. "

Tømmermaterialier.

32	Alen 4/4" Murlægter	0,16.	5. 12	
110	— 6/6" Bjælker	0,33.	36. 30	
60	— 7/7" Stolper og Rem	0,50.	30. "	
90	— 5/5" Stolper og Spærfod	0,23.	20. 70	
335	— 3/6" Spærtømmer	0,19.	63. 65	
2300	— 1 × 6" pl. Tagbeklædningsbrædder	0,07.	161. "	
40	Ruller Tagpap Nr. o	2,00.	80. "	
375	℔ Taglak	0.06.	22. 50	
360	Alen 1¼ × 7" h. og pl. Skillerumsbrædder	0,12.	43. 20	
485	— 1¼" × 7" h. og pl. Brædder til Porte m. v.	0,14.	67. 90	
50	— 2 × 7" Planker til Porte m. v.	0,30.	15. "	
580	— 1¼ × 7" h. og pl. Loftsbrædder	0,12.	69. 60	
360	— 1 × 6" Forskallingsbrædder	0,05.	18. "	
75	— 2 × 6" Hanebjælker	0,14.	10. 50	
				643. 47
	Tømmerarbejdsløn: Afbinding, Reisning, Tag, Loft, Forskalling, Skillerum, Porte og Døre		185. "	185. "

Diverse.

	Søm og Spiger $\frac{100}{6"} = 0,70$, $\frac{6000}{3"} = 6,60$, $\frac{4000}{3\frac{1}{2}"} = 6.20$, $\frac{15000}{1"} = 7,50$.		21. "	
10	Stk Bjælkeankre	0,50.	5. "	
	Beslag til Porte og Døre		45. "	
2	Stk. Vinduer, incl. Glas og Beslag	10,50.	21. "	
1	— Jernvindue, incl. Glas		12. "	
1	— Jernbjælke, 10 Al., i Bryggerset		15. "	
1	— Fyrdør		6. 50	
1	— 12" Rensedør		3. 50	
1	— indmuret Jerngryde		25. "	
	Bagerovn Nr. 3 ifølge foranstaaende Beskrivelse og Overslag		130. "	
	Uforudsete Udgifter		24. 78	
				308. 78

(pr. □ Alen Kr. 4,71.) Kroner . . . . 1800. "

5. Svinestalden.

Murmaterialier.

4½	Kbfvn. Kampsten	à 10,00.	45. "	
32000	Stk. Mursten	- 16,00.	512. "	
3000	— 6" Skillerumssten	- 23,00.	69. "	
34	Td. Kalk	- 3,50.	129. "	
42	Læs Grus	- 0,50.	21. "	
7	Td. Cement	- 6,00.	42. "	
55	Stk. 3" glasseret Ajleledning	- 0,60.	33. "	
18	— 4" do. do.	- 0,80.	14. 40	
4	Ruller Isoleringspap	- 1,75.	7. "	
				872. 40
	Murarbejdsløn, incl. Ajleledningers Nedlægning, med Tillæg af Haandlanger og Stillads		315. "	315. "

Tømmermaterialier.

58	Alen 4/4" Murlægte	à 0,16.	9. 28	
182	— 6/6" Bjælker	- 0,33.	60. 06	
300	— 3/6" Spær og Stiver	- 0,19.	57. "	
25	— 2/6" Tænger	- 0,14.	3. 50	
120	— 5/5" Trimpel og Stol	- 0,23.	27. 60	
58	— 6/7" Drager	- 0,42.	24. 36	
100	— 6/6" Stolper og Bom	- 0,33.	33. "	
20	— 3/6" do. do.	- 0,19.	3. 80	
1400	— 1¼ × 7" høvlede og pløjede Loftsbrædder	- 0,12.	168. "	
			386. 60	
	at overføre			1187. 40

	Overført		386. 60	1187. 40
2200	Alen 1 × 6″ pløjet Tagbeklædning	0,07.	154. ″	
40	Ruller Tagpap Nr. o	2,00.	80. ″	
370	℔ Taglak	0,06.	22. 20	
30	Alen 1 1/2 × 6″ Planker til Lemme	0,15.	4. 50	
350	— 1 1/4 × 7″ Brædder til do.	0,14.	49. ″	
60	— 2 × 6″ Planker til do.	0,22.	13. 20	
110	— 1 1/4 × 7″ Brædder til do.	0,14.	15. 40	
70	— 1 1/4 × 7″ do. til Beklædning	0,12.	8. 40	
25	— 1 1/4 × 7″ do. til Retirader	0,14.	3. 50	
100	— 2 × 9″ Planker til Krybber	0,35.	35. ″	
				771. 80

Tømmerarbejdsløn, Afbinding, Rejsning, Tag, Loft, Døre, Lemme, Krybber, Retirader og Strygning med Carbolineum . . . . 240. ″ — 240. ″

Diverse.

2	Stk. Retirade-Døre, incl. Beslag	15,00.	30. ″	
2	— Retirade-Spande, —	6,00.	12. ″	
10	— Jern-Vinduer, incl. Glas	7,50.	75. ″	
	Beslag til Lemme, Døre og Krybber		65. ″	
	Søm og Spiger $\frac{100}{6''} = 0{,}70$, $\frac{15000}{1''} = 7{,}50$, $\frac{5000}{3''} = 5{,}50$, $\frac{5000}{3\,1/2} = 7{,}75$.		21. 50	
12	Stk. Bjælkeankre	0,50.	6. ″	
12	— 6″ Riste over Ajlebrønden		20. ″	
45	Alen Skærm med Stifter (af 3/4″ trukne Rør). (Til Folde ved Svinestalden.)		25. ″	
70	Alen 4/4″ Tømmer	0,16.	11. 20	
5	Stk. finske Lægter (11 Alen)	6,00.	30. ″	
	Arbejdsløn		20. ″	
500	Stk. 4″ Søm		1. 10	
	Beslag til 5 Laager i Foldene	1,00.	5. ″	
70	℔ Carbolineum	0,20.	14. ″	
	Maling af udvendige Døre og Lemme		15. ″	
				350. 80
	(pr. □ Alen Kr. 6,75.)		Kroner	2550. ″

Anm. Etageadskillelse af Staalbjælker med Hvælvinger paa Fladen vil koste Kr. 200 mere.

6. Møddingshuset med Ajlekumme.

Murarbejdet.

7500	Stk. Mursten	16,00.	120. ″	
8	Læs Grus	0,50.	4. ″	
19	Td. Cement	6,00.	114. ″	
300	℔ Asfalt	0,06.	18. ″	
	Murarbejdsløn		40. ″	
				296. ″

Tømmerarbejdet.

128	Alen 6/6″ Stolper, Stiver, Spandrigel	0,33.	42. 24	
64	— 5/6″ Kobbaand	0,28.	17. 92	
425	— 3/6″ Spær og Tænger	0,19.	80. 75	
108	— 6/7″ Rem og Aase	0,42.	45. 36	
2800	— 1 × 6″ plojet Tagbeklædning	0,07.	196. ″	
46	— Tagpap Nr. o	2,00.	92. ″	
435	℔ Taglak	0,06.	26. 10	
50	Alen 5/6″ Underlag for Dækket	0,28.	14. ″	
250	— 1 1/4 × 7″ Brædder til do.	0,12.	30. ″	
50	— 2 × 6″ Hanebjælker	0,14.	7. ″	
	Tømmerarbejdsløn, Afbinding, Rejsning, Tag og Kummedæk		125. ″	
				676. 37

Diverse.

Møddingens Udgravning, Sætning og Brolægning.

2 1/2	Kbfvn. Kampsten	10,00.	25. ″	
4	— Brosten	6,00.	24. ″	
30	Læs Grus	0,50.	15. ″	
	Arbejdsløn (incl. Huller i Stolpesten)		100. 83	
	Søm og Spiger		17. 60	
8	Stk. Skrueankre	1,25.	10. ″	
16	— Pigge	0,20.	3. 20	
1	— Ajlepumpe		32. ″	
				227. 63
	(pr. □ Alen Kr. 2,67.)		Kroner	1200. ″

7. Brønd med Pumpe.

2800	Stk. Brøndsten	20,00.	56. ″	
	Gravning og Sætning af Brønden		48. ″	
1	Stk. frostfri Pumpe		70. ″	
1	Brønddæk af 4/4″ Egeunderlag og 1 1/2″ Dæk		10. ″	
1	Vandingstrug		15. ″	
				199. ″

8. Brolægning,

udenom Bygningerne, Spilde- og Tagvandsledning m. m.

105 □ Favne Brolægning.

8	Kbfvn. Brosten	6,00.	48. ″	
66	Læs Grus	0,50.	33. ″	
	Arbejdsløn		90. ″	
				171. ″

2 Stk. Samlebrønde med glasseret Afledning.

	Mursten, Cement og Grus		6.50	
37	Stk. 3″ glasserede Rør	0,60.	22. 20	
2	— 9″ Riste	2,50.	5. ″	
	Arbejdsløn		8. ″	
				212. 70

9. Folde for Plage og Kalve.

70	Alen 4/4″ Tømmer	0,16.	11. 20	
10	Tylt finske Lægter	6,00.	60. ″	
500	Stk. 4″ Søm		1. 10	
	Arbejdsløn		16. ″	
				88. 30
			Kroner	500. ″

Rekapitulation.

1.	Stuehuset	4450. ″
2.	Stalden	4975. ″
3.	Laden	3225. ″
4.	Vognporten	1800. ″
5.	Svinestalden	2550. ″
6.	Møddingshuset	1200. ″
7—9.	Diverse	500. ″
	Kroner	**18700. ″**

Anm. Efter forudgaaet Beregning koster:

1) Laden, naar Ydervæggene opføres af 6/6″ Tømmer med 1 1/4″ Brædde-beklædning og strøget med Carbolineum . . . . . mindre Kr. 600

2) Stalden, naar Trimpelen udføres af 1″ Bræddebeklædning, strøget med Carbolineum . . . . . mindre Kr. 100

3) Møddingshuset, naar Sidevæggene beklædes med 1″ Brædder paa 5/5″ Stolpeværk og strøget med Carbolineum . . . . . mere Kr. 200

4) Naar Bygningerne tækkes med Halm — 10″ à 11″ tykt — paa Vinkeltag (i hvilket Fald de maa forsynes med Overgavle og lidt stærkere Spærtømmer), men iøvrigt forblive uforandrede fra Overkant af Bjælkelaget og ned til Jordlinien, ville de koste mere naar Halmen regnes til 2 Øre pr. ℔: Staldene c. Kr. 250, Laden c. Kr. 300, Svinestalden c. Kr. 125, Vognporten c. Kr. 125. — Gjøres Halmtaget tynderc (6″ à 7″) eller Halmen kan kjøbes meget billigere, vil der ingen Prisforskjel blive.

Tages som Exempel Laden, regnet fra sydlige Gavl til Skillerummet mellem Tverloen og Stalden, altsaa Længde 60 Alen, Dybde 18 Alen og med een Gavl, samt fra Overkant af Bjælkelaget, dog at der, særlig paa Grund af Ladens Dybde er regnet Vexler og Stikbjælker for Spærene, naar den opføres med Halmtag.

Med Trimpelmur og Paptag (2 Alens Fag, c. 1250 □ Alen Tag).

8500	Stk. Mursten til Trimpelen	16,00.	136. ″	
9	Td. Kalk	3,50.	31. 50	
12	Læs Grus	0,50.	6. ″	
	Murarbejdsløn		70. ″	
150	Alen 5/6″ Trimpeltømmer	0,28.	42. ″	
50	— 5/5″ do.	0,23.	11. 50	
680	— 3/6″ Spær og Stiver	0,19.	129. 20	
150	— 2/6″ Tænger og Hanebjælker	0,14.	21. ″	
102	Ruller Tagpap Nr. o	2,00.	204. ″	
5800	Alen 1 × 6″ Tagbeklædning	00,7.	406. ″	
950	℔ Taglak	0,06.	57. ″	
	Tømmerarbejdsløn		150. ″	
	Søm og Spiger		35. 80	
	(pr. □ Alen Kr. 1,20.)		Ialt Kr.	1300. ″

Med Halmtag (10″ à 11″ tykt, 2 3/4 Alens Fag, c. 1700 □ Alen Tag).

6000	Stk. Mursten (til een Overgavl og en let Gesims)	16,00.	96. ″	
6	Tdr. Kalk	3,50.	21. ″	
8	Læs Grus	0,50.	4. ″	
	Murarbejdsløn		50. ″	
180	Alen 7/7″ Vexler og Stikbjælke	0,50.	90. ″	
800	— 5/5″ Spærtømmer	0,23.	184. ″	
3500	— finske Lægter	0,05.	175. ″	
	Tømmerarbejdsløn		84. ″	
34000	℔ Halm	0,02.	680. ″	
60	℔ Staaltraad Nr. 19	0,30.	18. ″	
	Tækkeløn (1700 □ Alen à 9 Øre)		153. ″	
80	Par Rygningstræer	0,50.	40. ″	
	Søm		5. ″	
	(pr. □ Alen Kr. 1,50.)		Ialt Kr.	1600. ″

Forskjellen vil derefter blive 30 Øre pr. □ Alen (af Bygningens Areal), efter hvilken Pris Beregningen er foretaget for de andre Bygninger.

Naar Alt skal kjøbes, vil ovenstaaende Beregning i Reglen passe, særligt efter jyske Forhold, hvor Straatag ikke gjøres tyndere end 10″ à 11″; i det vestlige Jylland endogsaa op til 14″ à 15″ tykt.

Vil man anvende tyndere Tage (6″ à 7″), kan Halmen kjøbes billigere end foran, og anvender man billigere Lægter, vil der ingen Prisforskjel blive paa „Trimpel med Paptag“ og „Straatag“. — Ved at gjøre et Straatag ikkun 6″ à 7″ tykt, vil dog formentlig Fortrinene ved Straatag svinde meget.

5) Yderligere Nedgang i Byggesummen kan ske, hvis Bygherren selv kan levere: 1) Murstenene (220000 Stk.) eller Dele deraf fra eget Teglværk; 2) Kampsten og Brosten, der andrager c. 450 Kr.; 3) Grus, der andrager c. 200 Kr.; 4) Kosten til Haandværkerne, der kan anslaas til c. 1300 Kr.; samt 5) hvis Beliggenheden af Byggepladsen er saadan, at han kan kjøbe Tømmer fra Skovene billigere end fra Kjøbstaden.

Slutningsbemærkning.

Da det under Udarbejdelsen af dette Projekt er forekommet mig, at Byggesummen, o: 19,000 Kr., maa anses for en høj Pris paa en Gaard med et Tilliggende af 60 Td. Land Middeljord, idet det giver 312 Kr. eller, naar Laden gjøres med Ydervægge af Brædder, 301 Kr. pr. Td. Land, og da det endvidere synes mig at være en rigelig Besætning og Avl, Opgaven fordrer til en Gaard af saadan Størrelse og Bonitet, har jeg udarbejdet en Plan med en noget mindre Besætning og Avl, der vil være endogsaa rigelig stor for jyske Gaarde og sikkert ogsaa for mange Gaarde paa Øerne af nævnte Størrelse og Bonitet.

Med Hensyn til Bygningsmaaden: grundmurede Bygninger, hvor Mennesker og Dyr skulle opholde sig, da bør denne sikkert foretrækkes, dels af Hensyn til vort Klima og dels af Hensyn til vore øvrige Bygningsforhold heri Landet. Man kunde istedetfor anvende Bindingsværksbygning med murede Tavl, men, dels bliver saadant ligesaa bekosteligt og dels er denne Bygningsmaade mindre tæt og derfor ikke saa lun, ligesom der ogsaa fordres større Vedligeholdelsesomkostninger.

I Laden kan derimod Ydermuren særdeles godt være af Tømmer med Bræddebeklædning, ligeledes i Bygning for Vogne, Redskaber og Brændsel; de se ikke saa godt ud sammen med grundmurede Bygninger, men naar dette Hensyn lades ude af Betragtning, kan en Bræddelade jo ellers fuldt ud opfylde sin Bestemmelse.

Nedenstaaende følger en Beskrivelse til medfølgende Plan. Som Basis for Byggesummerne er lagt Overslaget med de deri anførte Specialpriser.

1. **Et Stuehus,** overensstemmende med Stuehuset i „3,1416“ . . . . . Kr. 4500. ″

2. **Et Bagehus,** 14 Alen langt, 9 1/2 Alen bredt, 4 1/2 Alen højt, Ydermure af 13 1/2″ hult Murværk, Paptag. Indrettet til Bryggers med Bagerovn af Størrelse som Ovnen i 3,1416 samt et Forrum. Gulvet er af Beton og der er gibset Loft. Vil koste Kr. 800. ″ (133 □ Alen à Kr. 6,00.)

VI

Bondegaard.

Grundplan.

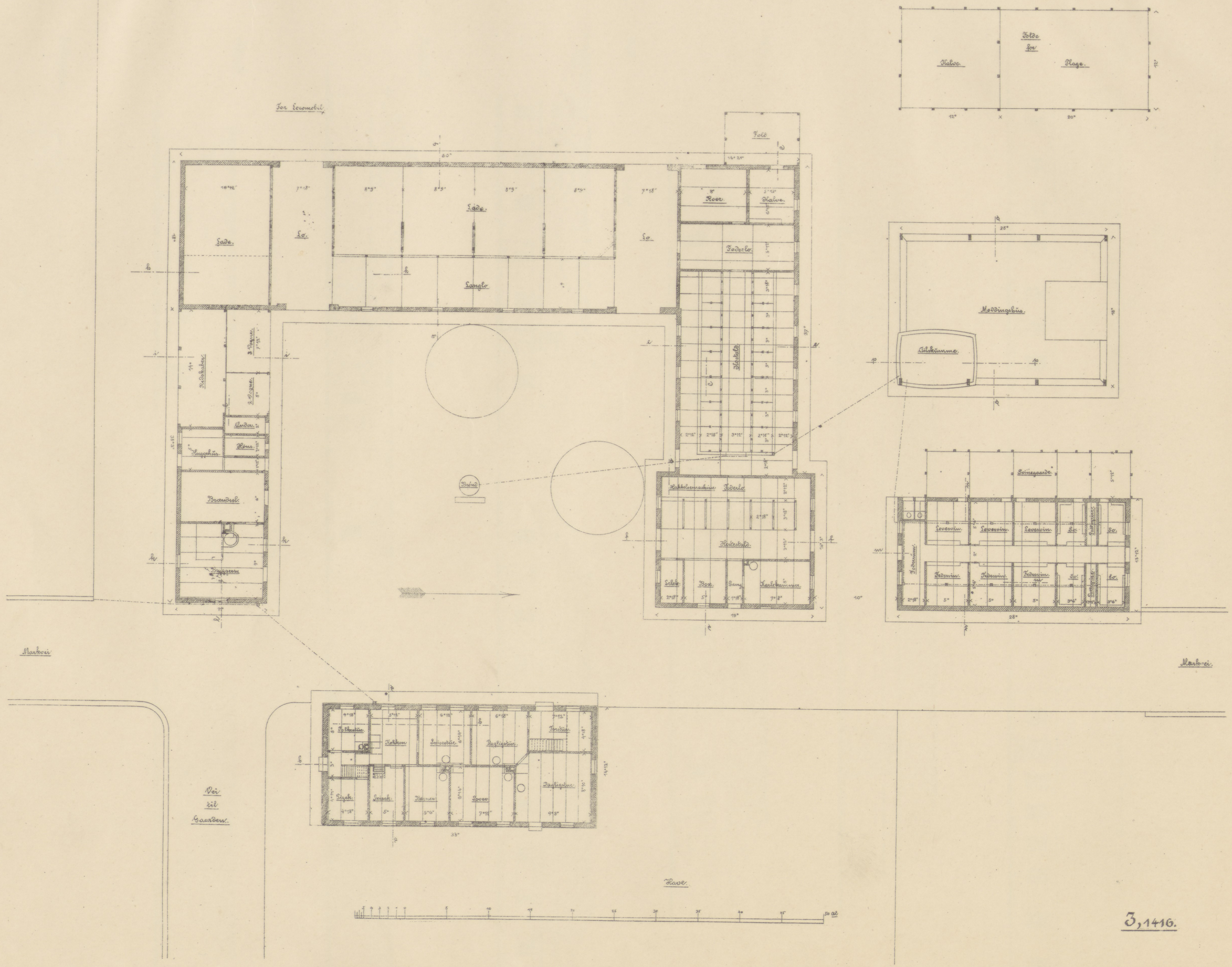

3,1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

VII

Bondegaard.

Facader.

Stuehus.

Mod Øst.

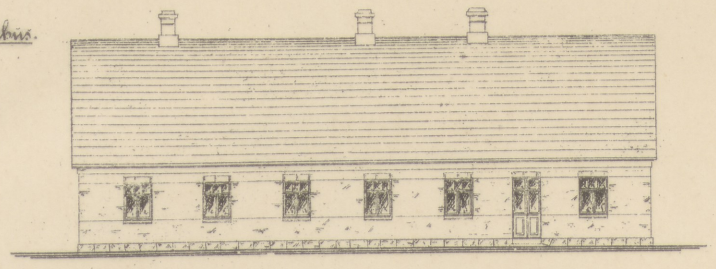

Mod Syd.

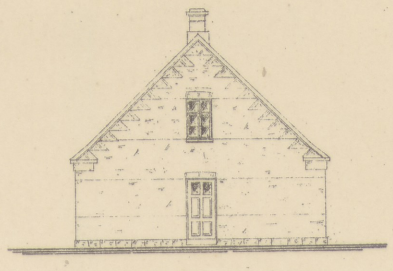

Mod Vest.

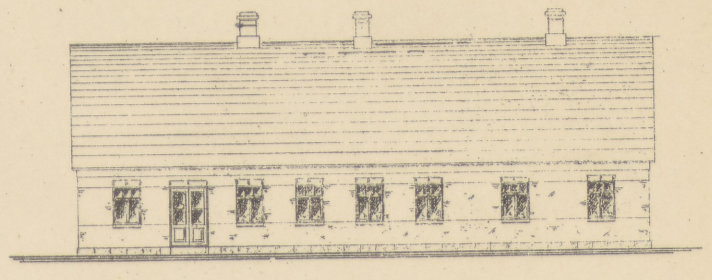

Lade.

Mod Vest.

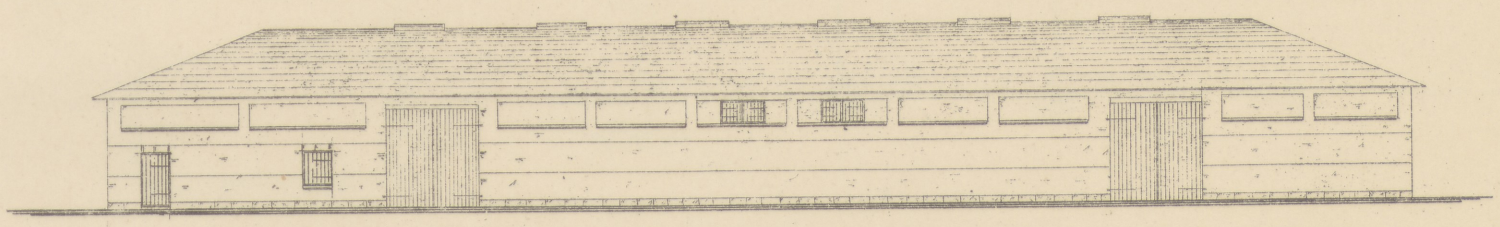

Lade.

Mod Øst.

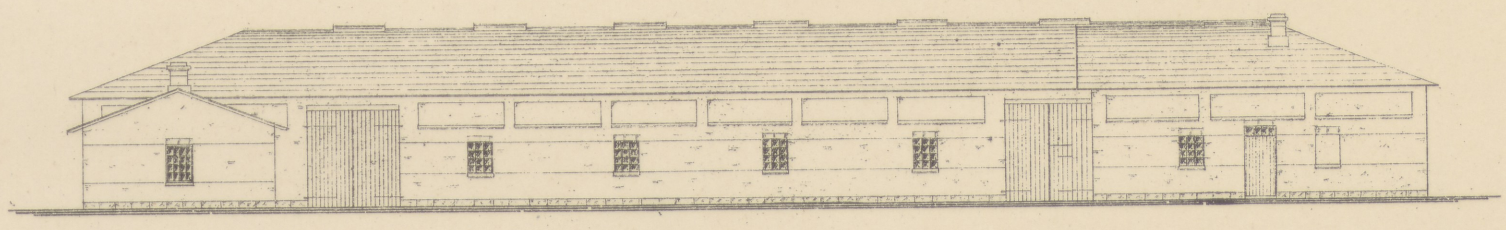

Vald.

Mod Syd.

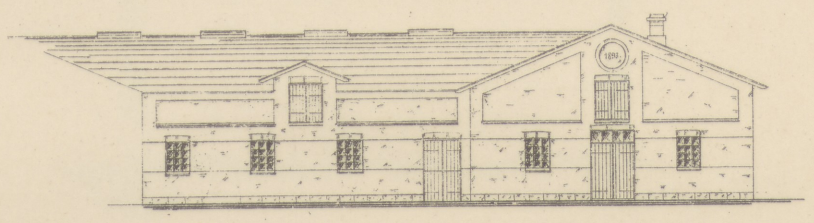

Mod Nord.

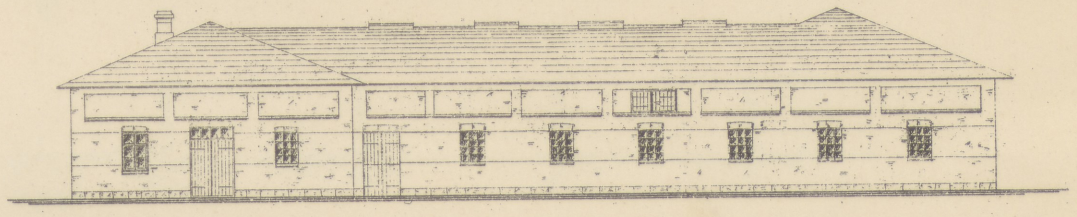

Vognport.

Mod Syd.

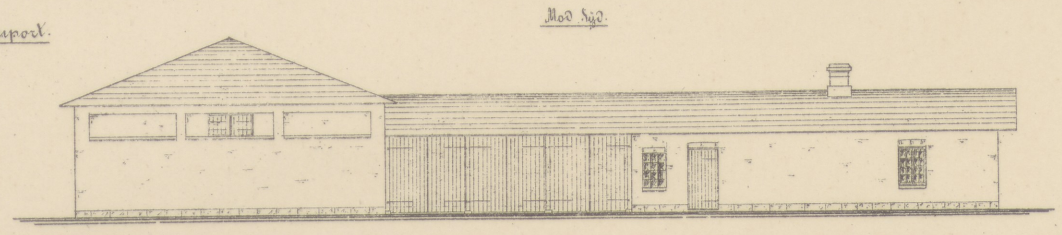

Mod Nord.

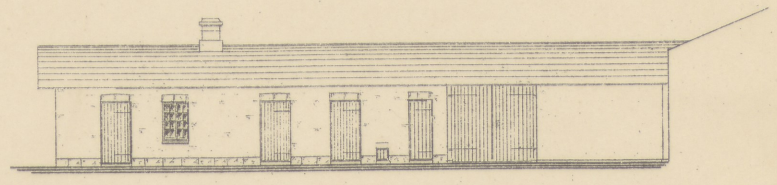

Svinestald.

Mod Vest.

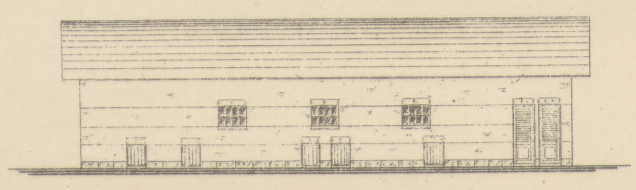

Mod Syd.

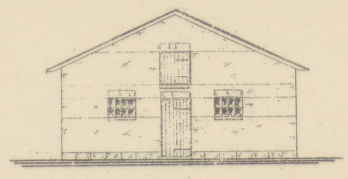

Mod Øst.

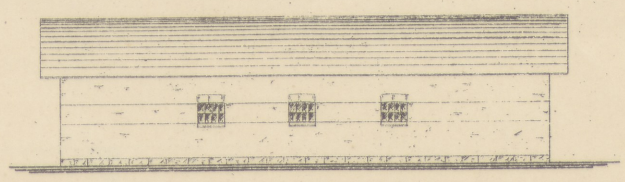

Møddingshus.

Mod Øst.

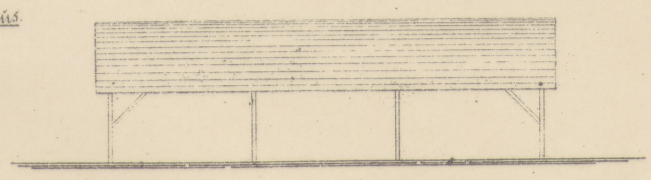

Mod Nord.

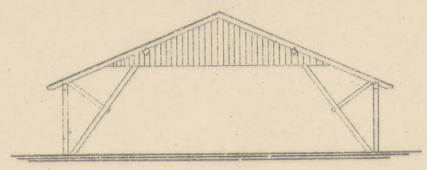

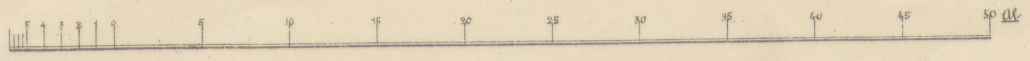

3,1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

— Bondegaard. —

Profiler.

a—a

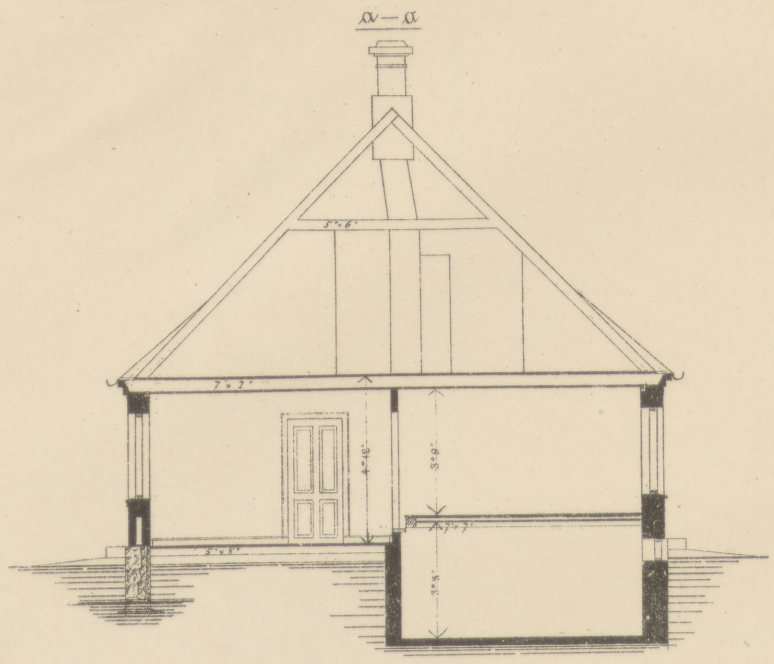

b—b

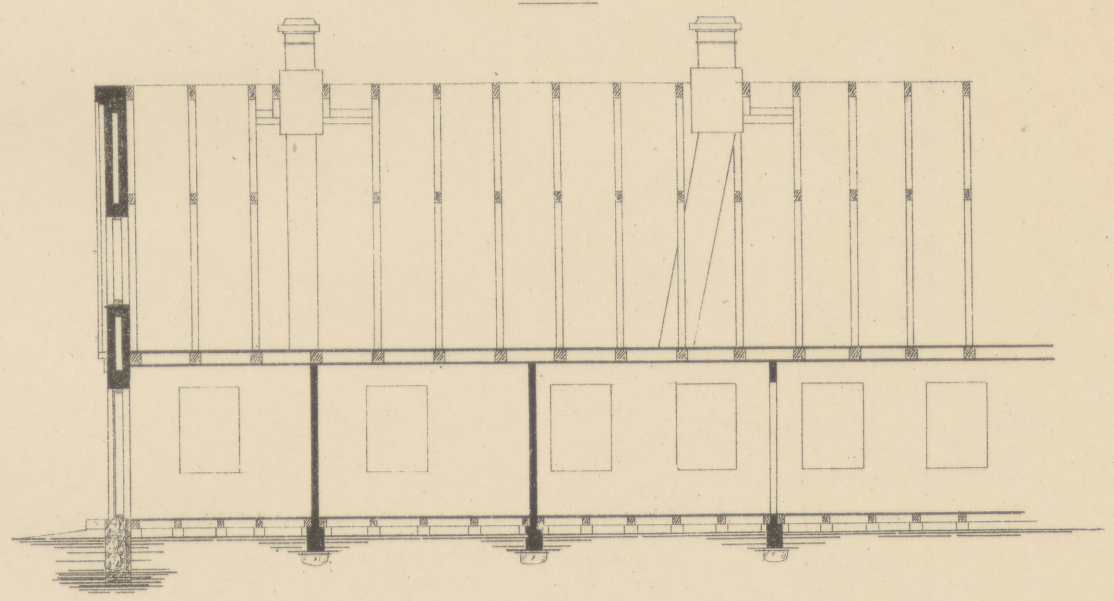

w—w

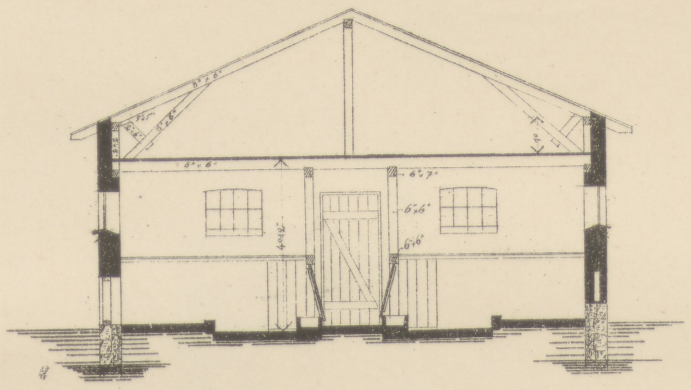

m—m

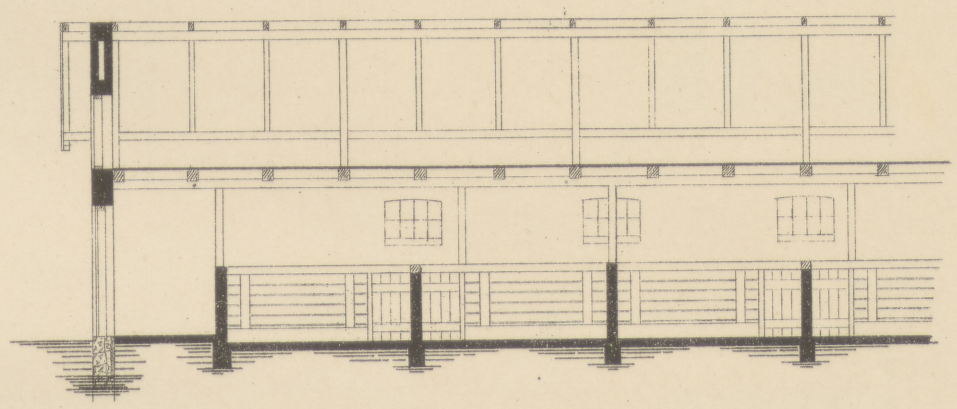

o—o

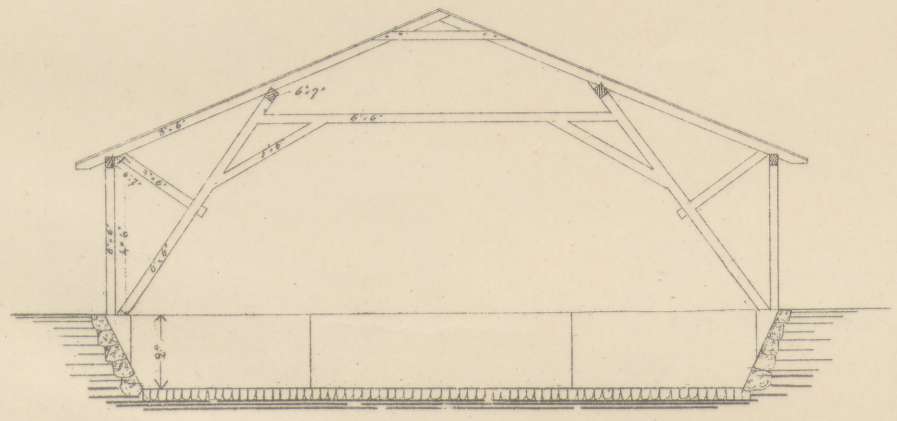

f—f

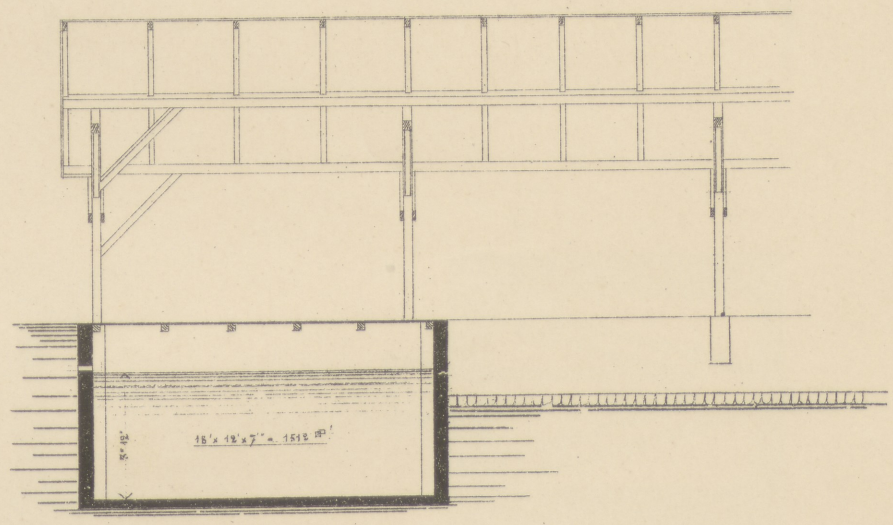

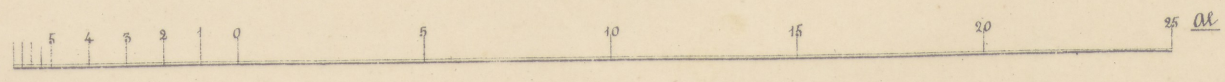

3,1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

— Bagerovn. —

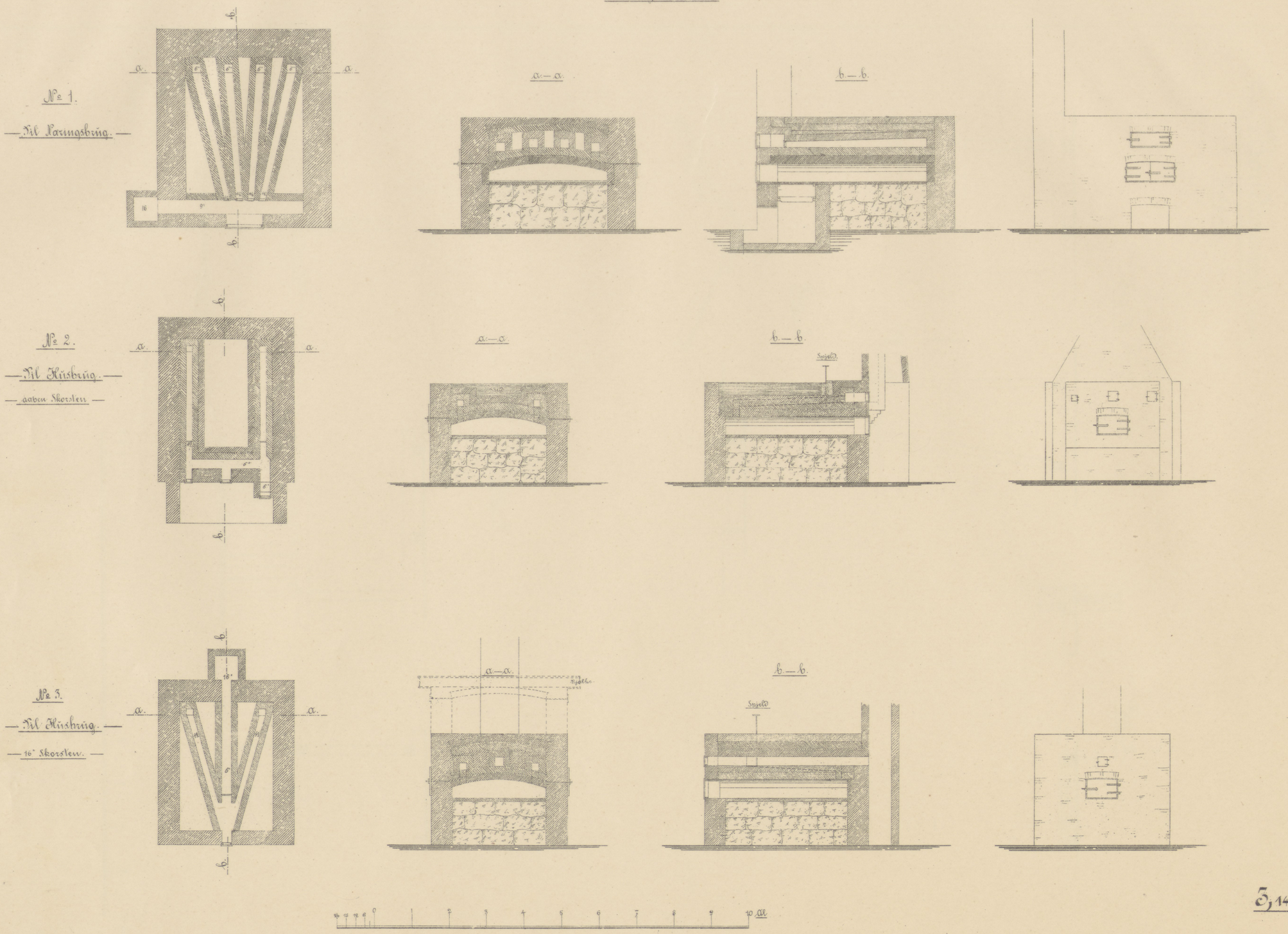

3,1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

— Bondegaard. —

Details.

Fig: 1.

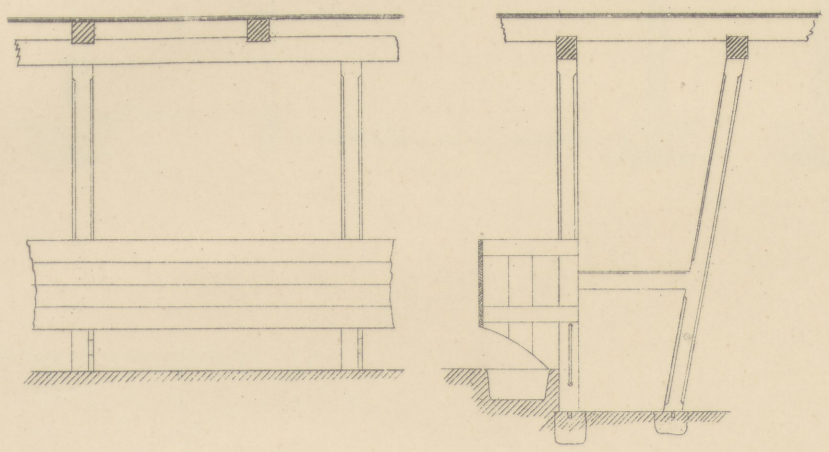

Fig: 2.

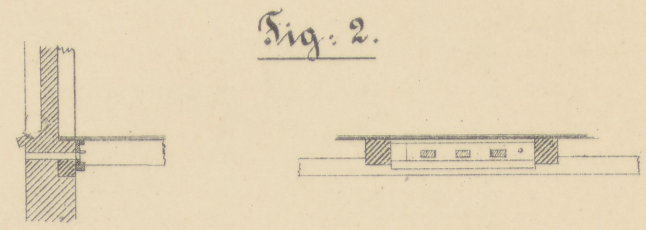

Fig: 3.

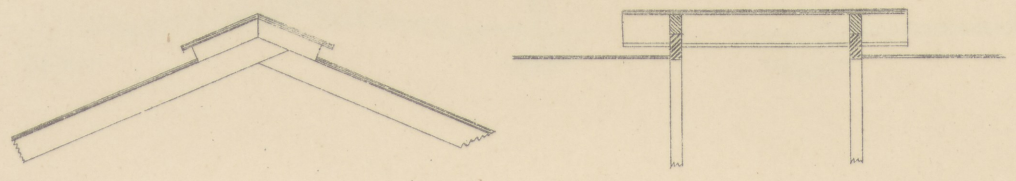

Fig: 4.

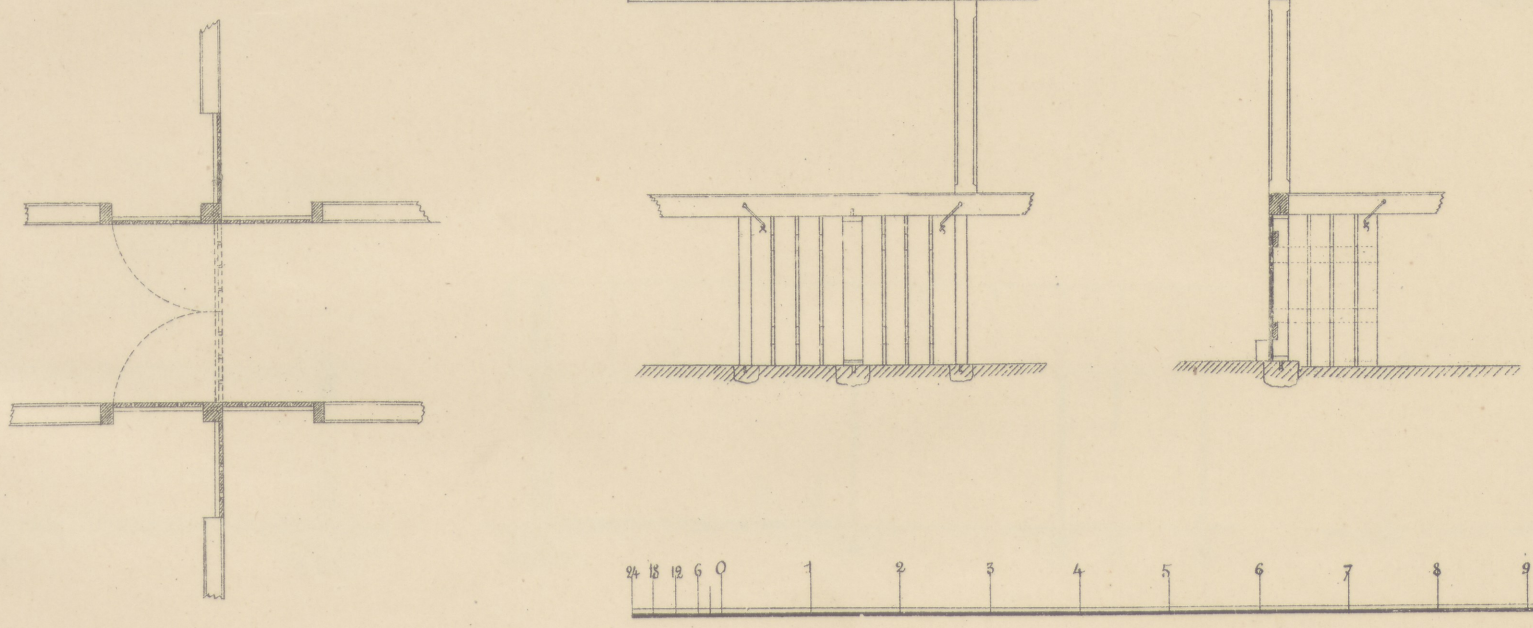

Ø, 1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

— Rondegaard. —

Profiler.

a — a

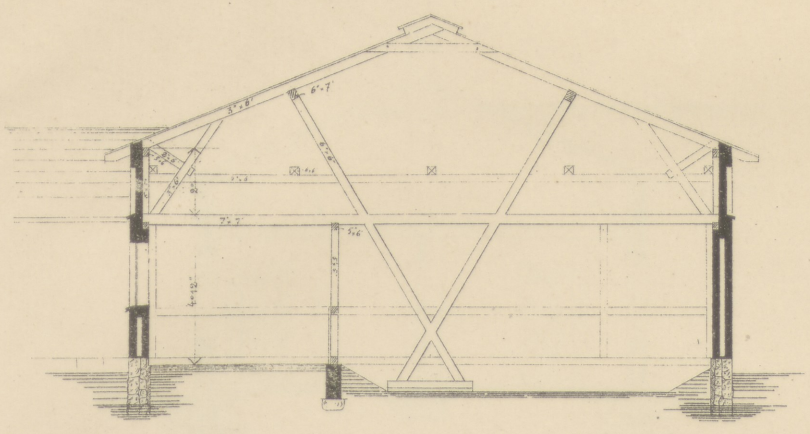

b — b

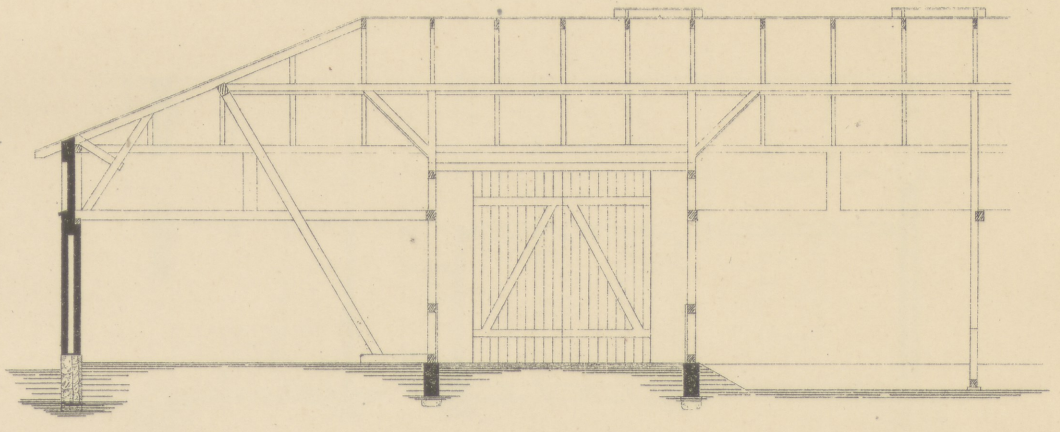

c — c

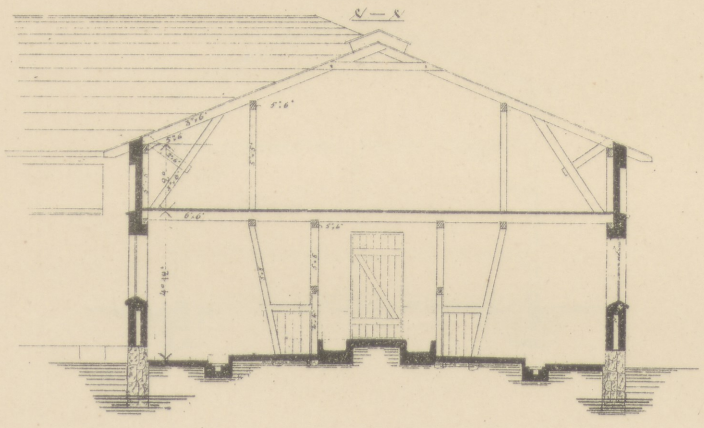

d — d

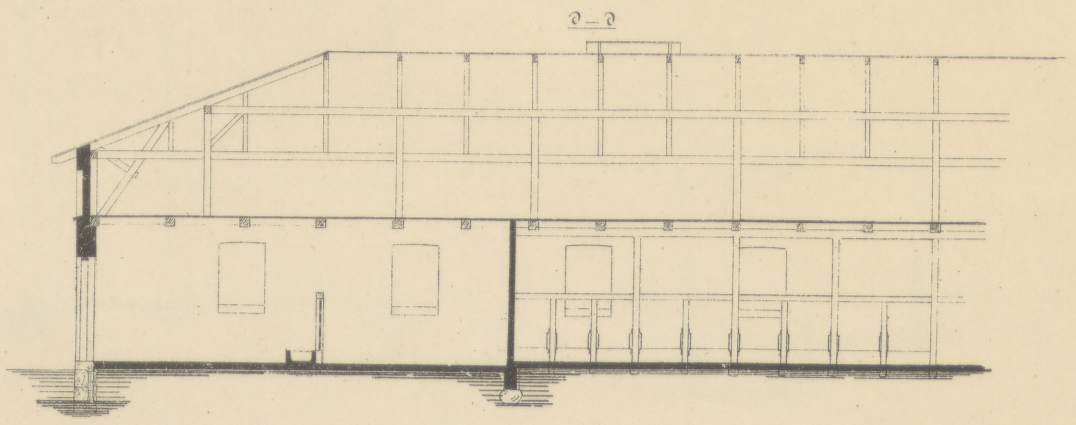

e — e

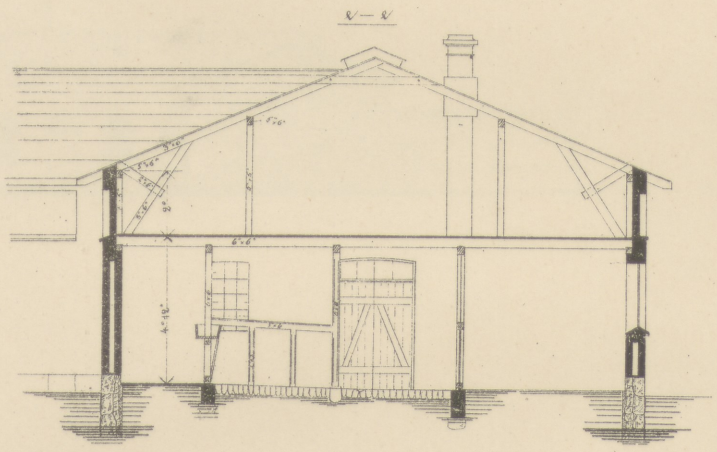

f — f

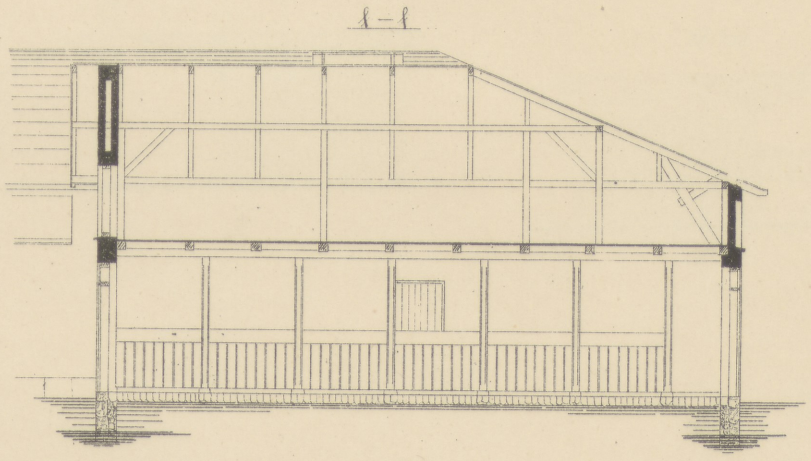

g — g

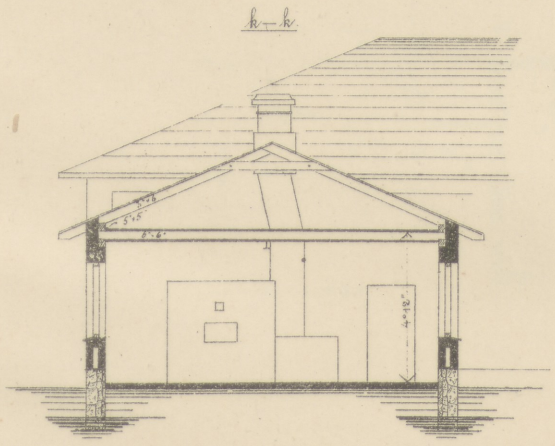

h — h

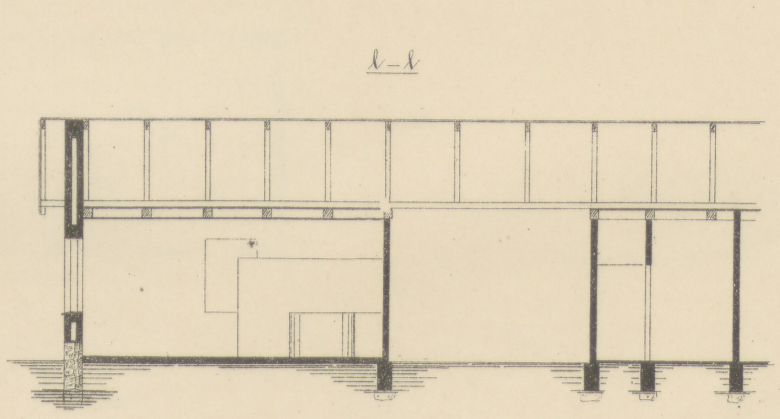

i — i

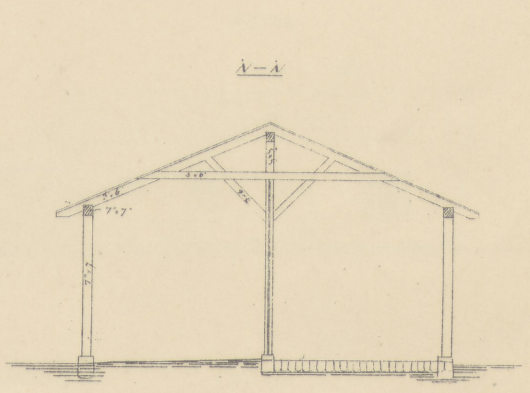

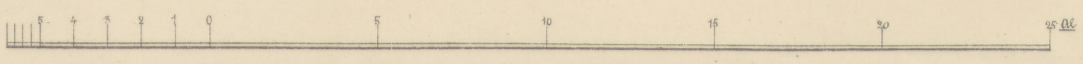

3, 1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

Hus med Jord.

a—a

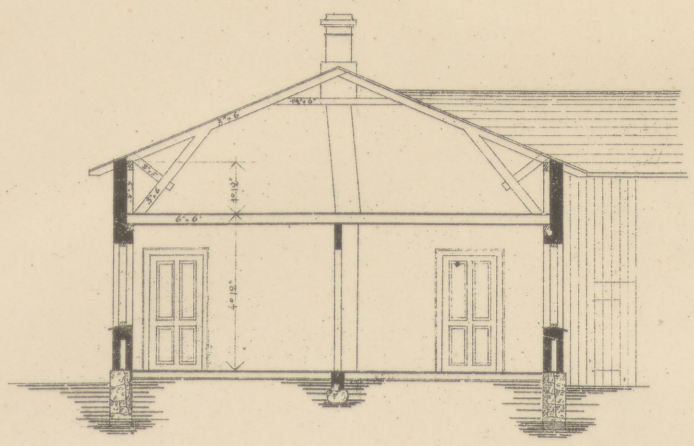

b—b

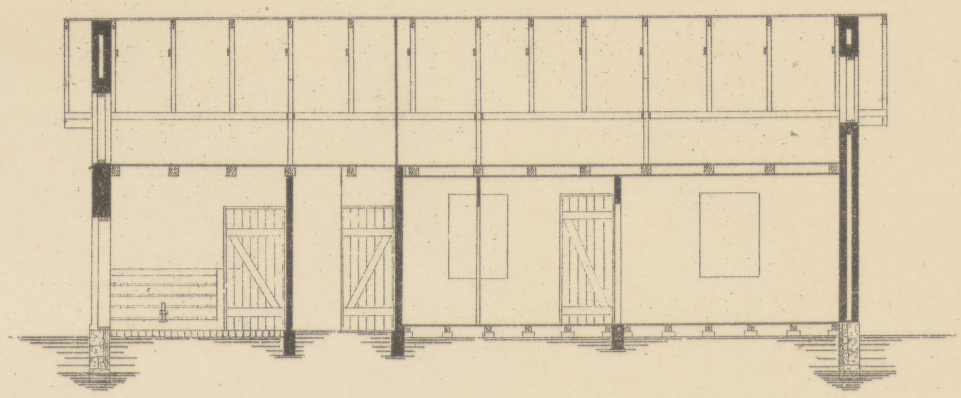

c—c

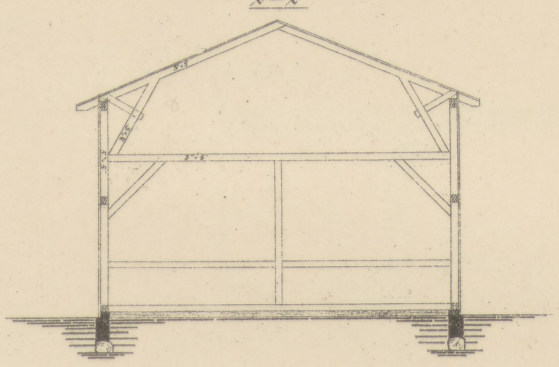

d—d

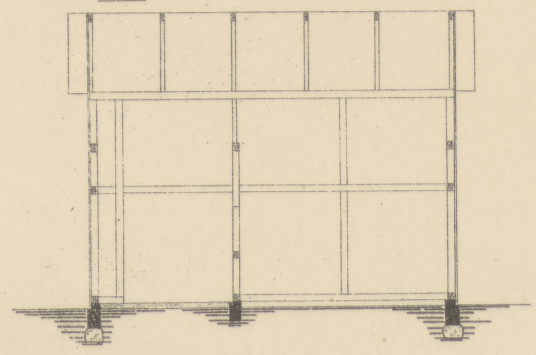

e—e

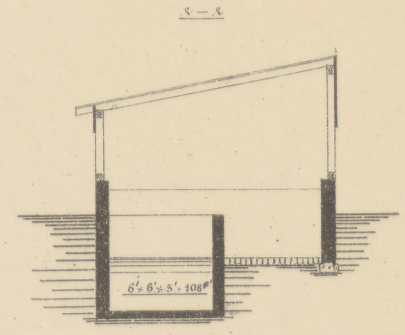

Mod Øst.

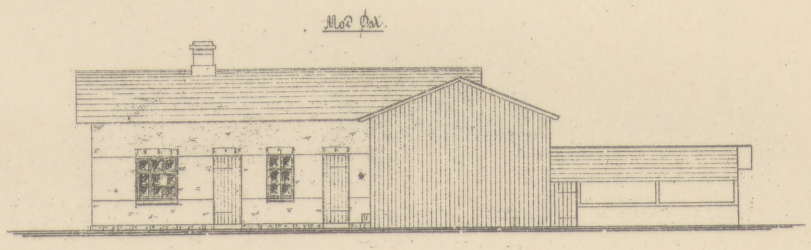

Mod Syd.

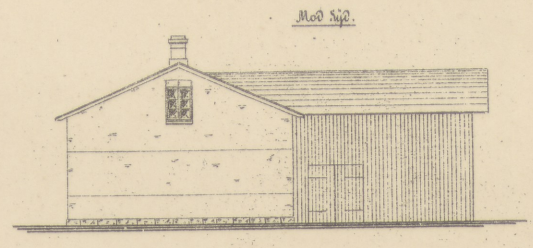

Mod Nord.

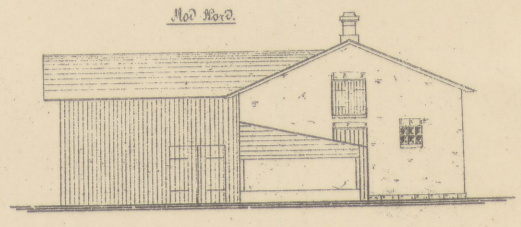

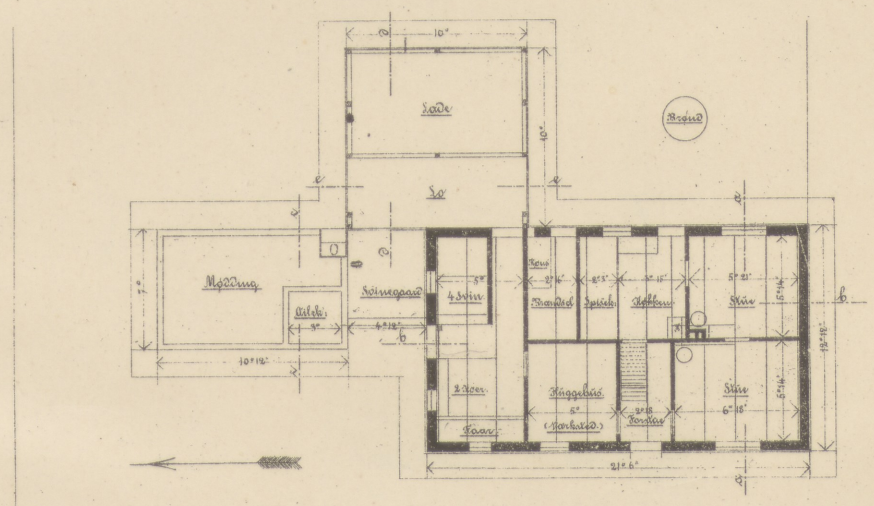
Lade
Ko
Mødding
Svinegang
Gang
Dagligst.
Spisest.
Køkken
Stue
Kjøkk.
Kammer
Kjøkk.
Stue
Kammer
Kammer
Kammer

a—a

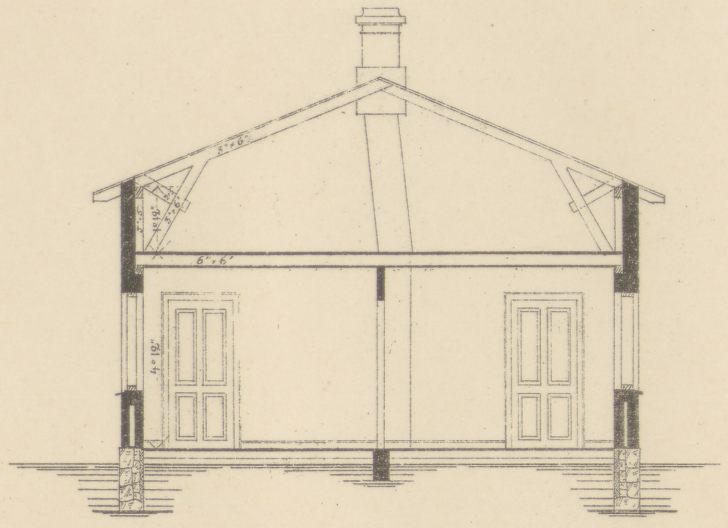

b—b

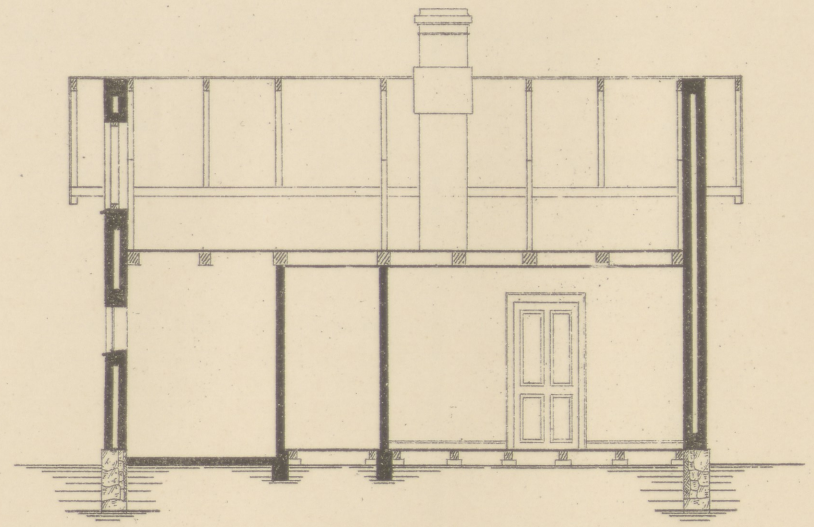

c—c

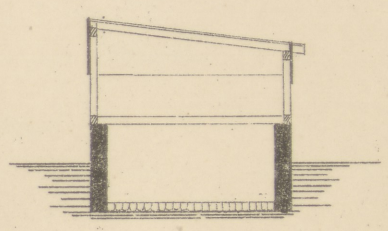

Kaar.

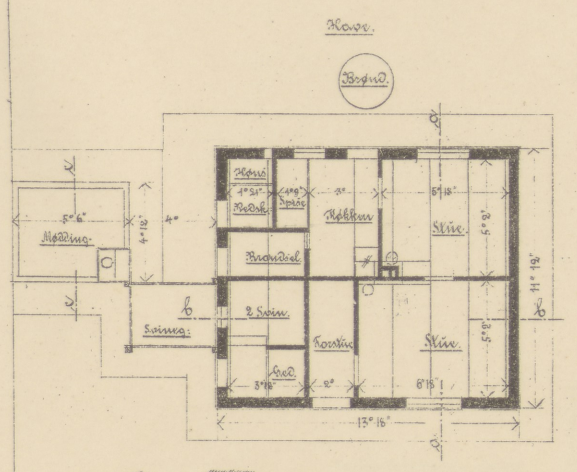

Mod Vest.

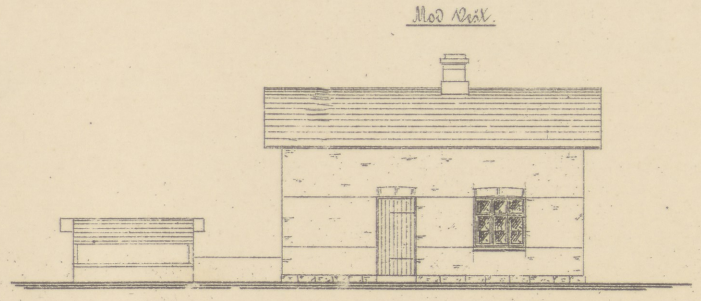

Mod Øst.

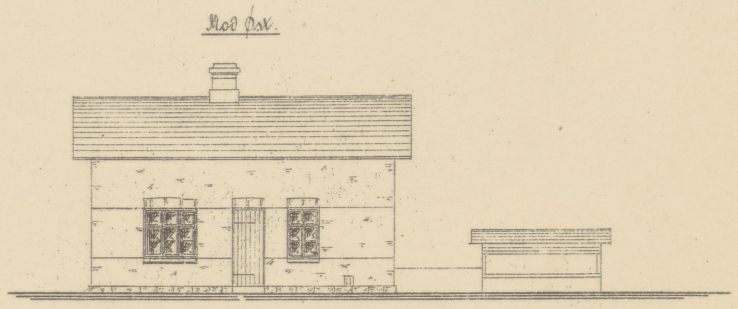

Vei.

For Kaar. 5 4 3 2 1 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 Al

For Profil. 5 4 3 2 1 0 5 10 15 20 Al

3,1416.

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

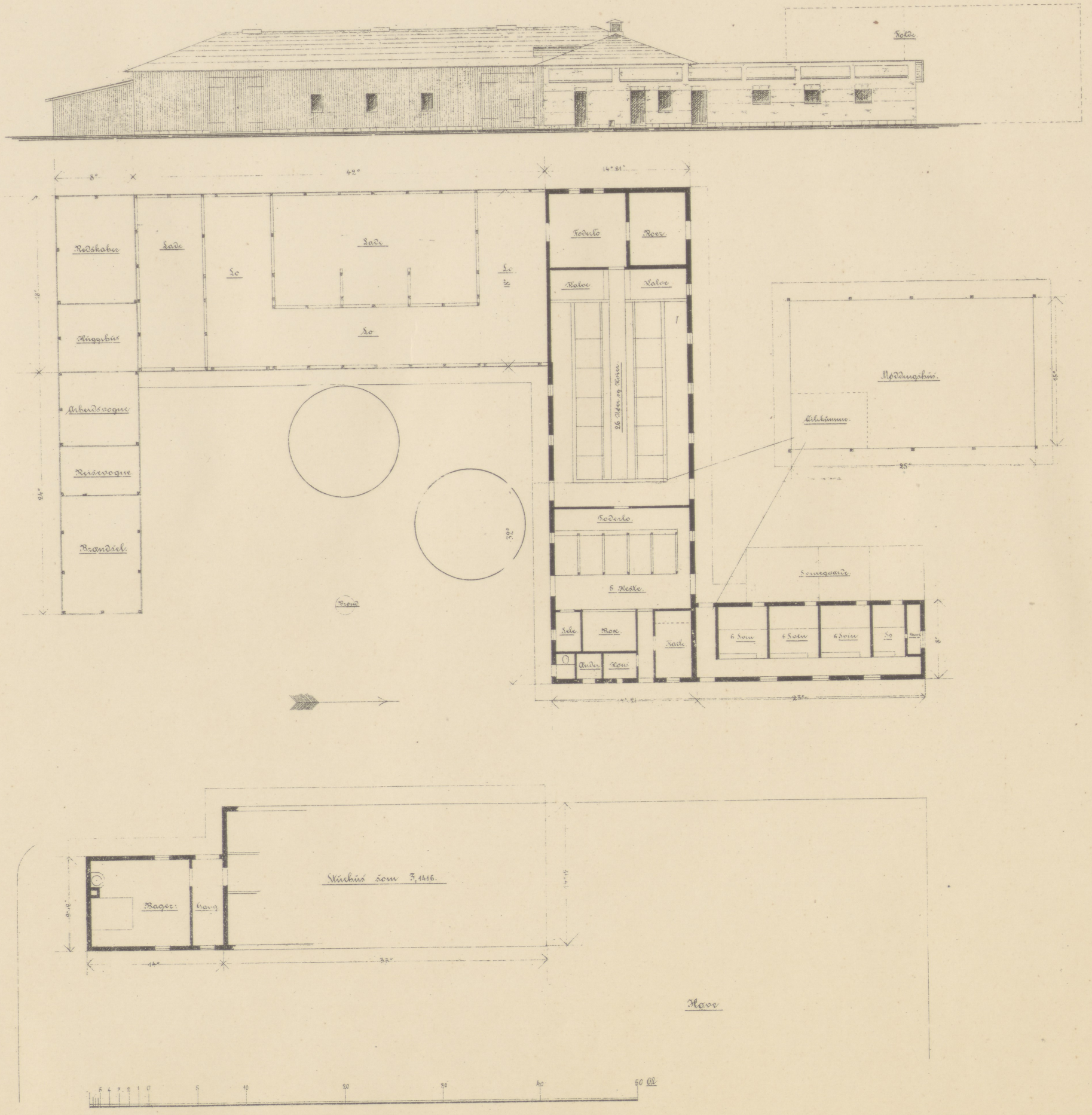

Georg Andersens lithog. Etabl. St. Gjertrudst. 5. Kjøbenhavn.

Danmarks Tekniske Informationscenter DTU
Teknologihistorisk Samling

IB
728.68
Lud
Folio
1895
475230
300212072
DTV